

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 108. sz. 1943. május 14 péntek

Előfizetési ár: havonta 3.80 Ft, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

VÉGET ÉRT AZ AFRIKAI CSATA

A német és olasz csapatok az utolsó tőltenyig hősiösen harcoltak — Az első olasz hadsereg, melynek lőszerre teljesen kifogyott, a Duce rendelkezésére beszüntette a harcot

Hitler és Mussolini megleghangú rádióüzenetet intézett Arnim vezérezredeshez,
az afrikai tengelycsapatok főparancsnokához

Washingtonban megszakitás nélkül tárgyal Churchill és Roosevelt
Gayda feltűnő cikke Amerika háború utáni gazdasági terveiről

LEGUJABB

Miután az utolsó tőltenyig és az utolsó gránátig harcoltak a nagy fölányben levő ellenféllel Tunéziában a német és olasz csapatok, a nagy küzdelem tegnap általában befejeződött.

Mint az olasz hadijelentés közli, a 35 hónapon át váltakozó eséllyel folyó afrikai csata véget ért. Az első olasz hadsereg csütörtök hajnalig harcolt, reggel Mussolini rendelkezésére beszüntette a harcot, mivel lőszerre teljesen kifogyott és minden utánpótlás lehetősége nélkül állta a harcot.

Lendülettel szavakkal emlékezik meg az olasz hadijelentés a katonák és parancsnokaik hősiességéről. Hasonlóképpen szól a német hadijelentés, hozzáfűzve, hogy egyes harc csoportok a parlament hegysegekben még tegnap is ellenállást fejtettek ki a túlerővel szemben.

AZ UTOLSÓ HARCOK

A berlini „Interim” a következőkben foglalja össze a legutóbbi napok küzdelmeinek történetét és a hathónapos afrikai csata értelmét.

A tuniszi hadszíntéren a harc események szerdán lényegesen véget értek, e tekintetben néhány szélsőortán küzdő német-olasz harc csoporttól, amely a hegyi állásokban esüörtökön reggel itt-ott még védekezett. Miután az amerikaiaknak és angoloknak már az előző napon — bár súlyos veszteségek mellett — északról jövet sikerült előnyomulniok egészen a Hammamet öböl, már csak órák kérdése volt, hogy a német-olasz védelmi vonal déli része is mikor lesz kénytelen letenni a fegyvert, mert ezeknek a csapatoknak nem volt több lőszerük. Itt a német-olasz afrikai hadsereg valamennyi egysége az utolsó gránátig és az utolsó tőltenyig tisztjel vezetése alatt szíviósan és elszántan védekezett és bár a lengyelcsapatok számára e hathónapos küzdelem eredménye fájdalmas, a tuniszi hadszíntér utolsó csatái mégis mint annak a hősiességnek és rendíthetetlen elszántságnak a példaképei kerülnek be a hadtörténelembé, amellyel egy kis csapat az utolsó lélegzetvételig harcolt.

A tuniszi német-olasz haderők hat hónapon át egy mellékhad-színtéren kötöttek le egy angol-amerikai rendkívül jól felszerelt millió hadsereget. Az angol és

Berlin, május 13. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véd-erő főparancsnoksága közli:

A német és olasz afrikai kötelek hősiös harca ma becsülettel véget ért. A Tunisz környékén küzdő utolsó ellenállási csoportok, melyek napok óta víz és ellátás nélkül voltak, minden lőszerük ellövése után kénytelenek voltak a harcot megszüntetni.

Végezetül az utánpótlás hiánya folytán maradtak alul az ellen-ség támadása következtében, melynek ezen a hadszíntéren is elég gyakran el kellett ismételni fegyvereink fölányét. Németország és Olaszország afrikai harcainak azonban teljes mértékben teljesítették a nekik kiszabott feladatát: ellenállással hónapokig tartó elkeseredett küzdelemben minden talpalatnyi földet vitássá tettek az ellenség számára.

A Führer május 10-én a következő rádiótáviratot intézte Arnim vezérezredeshez, aki egyidő óta az északafrikai német-olasz csapatok parancsnoka volt: „Köszönetemet és legnagyobb elismerésemet fejezem ki Önnek és hősiösen harcoló csapatainak, melyek az olasz bajtársakkal hű fegyverbarátságban védenek

minden talpalatnyi afrikai földet. Velem együtt az egész német nép bámulattal kíséri figyelemmel katonáinak hősi harcát Tunéziában. A háború egész sikere szempontjából ez a harc a legnagyobb értékkel bírt. Csapatainak teljes odaadása és magatartása példaképpé fog szolgálni a nagy német birodalom egész véderőjének és különösen dicső lapja lesz a német hadtörténelemnek. Hitler Adolf.”

A Duce május 11-én a következő rádiótáviratot küldte Arnim vezérezredesnek: „Bámulattal és büszkeséggel kísérem figyelemmel azt, amit az afrikai hadsereg csoport eszakai szilárd elszántsággal és hajthatatlan vitéséggel az ellenség számbeli túlerőjével szemben végrehoztek. A történelem elismeréssel fog adózni a hősi tevéteiről. Az afrikai hadsereg csoport vezetőiben és katonáiban köszönetem a tengelynepek vilézésének legszébb megnyilvánulását, Mussolini.”

Afrikai csapatainknak csak nem két és fél évig tartó hősiös küzdelem, mellyel egész teljes ményen külön méltóság számára marad fenn, mindig egyik legbüszkébb és legdicsőbb fejezete lesz a német katonai történelemnek. (MTL.)

a birtoklásnak még ninesen semmiféle döntő jelentősége. A Földközi-tenger továbbra is el van zárva az amerikai és angol szállítóhajózás elől, továbbra is háborús terület marad, amint az volt 1940 nyara óta mindig — fejeződik be az „Interim” tájékoztatója.

A WASHINGTONI MEGBESZÉLÉSEK

Mint Washingtonból jelentik, Roosevelt és Churchill „nem hivatalos” megbeszélései után szerdán első tanácskozásra ültek össze a washingtoni értekezlet amerikai képviselői és angliai kiküldöttjei.

A résztvevők körét jelentékenyen kibővítették. Az ausztráliai és a csungking-kinai külügyminiszter, valamint Benes volt cseh elnök már Washingtonban tartózkodnak, míg a kanadai miniszterelnököt a jövő hétre várják. Jól értesült körökben úgy tudják, hogy a washingtoni értekezleten végleg megállapítják az

európai invázió minden részletét, továbbá megbeszéljük az ehhez szükséges hajóterelőteremtésének módját és végül elosztják a hadianyagot a különböző hadszínterek között.

Beavatott washingtoni körök szerint a megbeszélések napi-rendjén három pont szerepel. Ezek a következők: 1. Az európai arconaj megteremtésének végleges részletei. 2. A szükséges hajóterelőhelyezése. 3. Az európai arconal számára a hadianyag elosztása.

Moszkvai jelentés szerint Churchill Washingtonba érkezésének hírért az egész szovjet sajtó nagy címek alatt közölte, azonban megjegyzéseket eddig nem fiztek a hírhez. Moszkvában általában abban bíznak, hogy a mostani washingtoni értekezlet foglalkozik a szövetségesek hadműveleteinek legközelebbi szakaszával, mégpedig a második arconalra irányuló befejező előkészületekkel.

A Churchill-Roosevelt megbeszélések, amint az amerikai elnök magántlkára a Fehér Háiban kijelentette, majdnem megszakitás nélkül tartanak. Ezek a megbeszélések részben Churchill és Roosevelt között négyezemközti, részben katonai tanácsadók jelenlétében folynak. Azonkívül a katonai küldöttségek állandóan megbeszéléseket folytatnak egymással.

A „Newyork Times” washingtoni levelezője megjegyzi, hogy a rendelkezésre álló kevés adatból arra lehet következtetni, hogy a Japán ellen teendő lámadó rendszabályoknak szintén nagy figyelmet szentelnek.

CHURCHILL BESZÉDET MOND A KONGRESSZUSBAN

Az angol hírszolgálati iroda washingtoni jelentése szerint Churchill szerdán beszédet mond az Egyesült Államok kongresszusában.

SZTALINT IS MEGHÍVTAK WASHINGTONBA

A „Times” levelezője jelent Washingtonból, hogy minden stratégiai terv akár Európára, akár közel vagy Távol-Keletre vonatkozik, valamilyen módon Moszkvát is érinti. Eppen ezért önkéntelenül felmerült a kérdés, mit tartalmazott Rooseveltnek Sztalinhoz intézett üzenete, amelyet Davies vitt magával Moszk-

vába. Az amerikai főváros politikai körében azon a véleményen vannak, hogy Roosevelt elnök Sztalint a most folyó tanácskozásokon való részvételre hívta meg. Amennyiben Sztalin nem utaznék Washingtonba, a találkozást máshol tarthatnák meg. Ezt a véleményt nem erősítették meg hivatalosan, mindazonáltal azt hiszik, hogy a találkozásról a legkomolyabb formában szó van.

A SVÉD PARLAMENT

esüörtökön titkos ülést tartott, hogy meghallgassa Günther külügyminiszter beszámolóját. Hír szerint Günther beszámolójában kitért a német-svéd egyezményre is, amelynek értelmében Svédország megengedte a német csapatoknak Svédországon át való szállítást, mivel az utóbbi időben bizonyos oldalról ennek a megállapodásnak betartását követelték.

GYAYDA FELTŰNŐ CIKKE AMERIKA HÁBORÚ UTANI GAZDASÁGI TERVEIRŐL

Gayda, az ismert publicista a „Giornale d'Italia” esüörtökön vezércikkében a szövetséges hatalmak háború utáni gazdasági terveivel foglalkozik. Megállapítja, hogy Amerikát a jelenlegi háborúnak az előkészítésével kapcsolatosan két cél vezette:

1. Hogy kikerüljön abból a gazdasági válságból, amelyet Roosevelt újjáépítési tervei még csak jobban növeltek. 2. Hogy politikailag, de különösen gazdaságilag és pénzügyileg megvédje a világot. Ilyen tervek rejtenek magukban azok a mezőgazdasági termelésre vonatkozó tervek, amelyeket a legközelebbi jövőben az Amerikában tartandó értekezleten fognak tárgyalni. Ennek a tervnek három lényeges pontja van:

1. Európában mérsékelni kell bizonyos elsőrendű mezőgazdasági termékek termelését. 2. Az európai mezőgazdaságot a gyümölcs, füzék és tejtermékek termelésére kell áttáítani. 3. Az Egyesült Államoknak, Kanadának, Argentínának és Oroszországnak biztosítani kell a búza- és gabonaellátás terén az elsőbbséget. Ennek a tervnek az

TOKES FOTO
KÜVÉSZI KÉPET KÉSZÍT

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

a célja — állapítja meg Gayda, — hogy egyrészt az Egyesült Nemzetek megerősítésének a könnyű és biztos piacot biztosítsa, másrészt, hogy leszerelje az európai mezőgazdaságot és a maga függvényévé tegye.

A FINN MINISZTERELNÖK BESZÉDE

Helsinki-ben egy ünnepségen Linkomies miniszterelnök mondott ünnepi beszédet. A miniszterelnök beszédében méltatta Snellmannnak a finn nemzet egyik öntudatra ébresztőjének működését.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderőparancsnok-ság közli: A keleti határon a kubáni hídfőnél és Lisszicsanszktól északra visszaverték az ellenséges támadásokat. A légihaderő az arcvonal előtt és az ellenség mögöttés területén támadásokat intézett sok bolsevista csapat és vasúti összeköttetések ellen. A északi tengeren német vadászrepülőök elsüllyesztettek egy három ezer tonnás teherhajót és teltalattalokkal felgyújtottak egy ellenséges gyorsnaszadót.

Füsttámadás a kubáni fronton

Berlin, május 13. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda közli a keleti harcterről:

A bolsevisták támadó tevékenysége a kubáni hídfőnél az utóbbi napokban nagymértékben csillantható. Míg az előző napon a bolsevista tevékenység főleg a szubantól északra levő német állások ellen irányult, szerdán egy-egy támadás több bolsevista ezred a folyótól délre támadta a német és szövetséges állásokat, de mindent visszaverték őket. Ezzel szemben sikeres volt egyik német vállalkozás, amelyet a Lagónak vidékén intéztünk egy különleges szovjet csapat ellen.

A német rohamcsapat a bolsevista alakulat hátába került és meglepetésszerű füsttámadást hajtott végre, amely nagy pusztítást végzett a bolsevisták sorában. Több mint ötszáz halott maradt a csataterén. A legi haderő a maga részéről megint sikeresen avatkozott be a Kubáni hídfőnél az elhárító harcokban.

Az egész napon át több hullámban végrehajtott támadásokban megsemmisített sok páncélos gépesített járművet és partraszállásra használt csónakokat, ugyanakkor pedig csata-repülőgépek szüntelen mellytámadásokkal nagy és véres veszteségeket okoztak a bolsevistáknak. A Donec közepő folyásánál, ahol már az előző napon egy kilgő arcvonalra használt csónakokat, ugyanakkor pedig csata-repülőgépek szüntelen mellytámadásokkal nagy és véres veszteségeket okoztak a bolsevistáknak. A Donec közepő folyásánál, ahol már az előző napon egy kilgő arcvonalra használt csónakokat, ugyanakkor pedig csata-repülőgépek szüntelen mellytámadásokkal nagy és véres veszteségeket okoztak a bolsevistáknak.

Északafrikában és Földközi-tengeren

Az olasz főhadiszállás közleménye:

Az első olasz hadsereg, melynek a tengely végső afrikai ellenállásának megtisztelő feladata jutott, csütörtökön reggel a Duce rendelkezése alapján a harcok.

A teljes angol-amerikai szárazföldi és légi haderő szakadatlan összpontosított hadműveleteivel szemben a löszerek kifogyásával és minden utánpótlás lehetőségének nélkül, szerdán az a hadsereg pusztán a gyalogság vitéségével még hősiességgel állt az ellenség nyomását.

Most a 35. hónapig, váltakozó eséllyel folyó afrikai csata véget ért. Az utolsó harcokban, amelyek során az olasz tüzérségi és a „Lodi” felderítő páncélos csoport adta újabb bizonyítékát ragyogó hősiességének.

A Giovanni Messe tábornagy vezetés alatt álló katonáink a

csata során teljesítették minden rájuk bízott feladatot, újabb dicsőséget szereztek zászlóiknak, s vérükkel és önfeláldozásukkal újabb szent pecsétet tettek a nemzet afrikai jövőjének bizonyosságára.

A német véderő főparancsnoksága közli:

A tuniszi hídfőnél a német-olasz csapatok szerdán erős végső elkeseredéssel küzdöttek a számbeli fölényben lévő erőkkel szemben és a hátba támadó ellenség ellen. Miután az utolsó föltény is elfogyott, az egész hadianyag elpusztítása után a déli arcvonal nagyobb szakaszain beszüntették az ellenállást.

Ezzel szemben a tuniszi tengerparti hegyekben egyes harci csoportok, amennyiben még löszrel rendelkeznek, példás katonai kötelességteljesítéssel folytatják az ellenállást.

Arna felett napról-napra súlyos veszteségeket kénytelenek elkönyvelni. A német és olasz vadászrepülőök, továbbá a ten-

maid a mostani háborúról szölk, kiemelte, hogy a finn népre rákényszerített védelmi háborút folytatnia kell mindaddig, amíg végleg biztosítva nincs Finnország önállósága és biztonsága.

ÚJ KORMÁNY ALBANIÁBAN

Az olasz lapok Tiránából jövő táviratát közölnék, amely szerint az olasz király és császár kinevezte az új albán kormányt, amely ma délután teszi le az esküt. Pariani királyi helytartó ebből az alkalomból kiáltványt intézett az albán néphez, amelyben a kormánnyal való együttműködésre hívja fel, mert a kormány egyedül Albánia jólétét és virágzását akarja előmozdítani. Mint a kiáltvány megállapítja, a kormány kérelmetlenül el fog járni azokkal szemben, akik akadályozni akarják hivatása teljesítésében.

Az új kormány elnöke Lihovova.

szélyhatárok számtalan légvédelmi üteg gondoskodik róla, hogy Szicília szép kikötővárosait ne bombázzák büntetlenül. Az ellenséges bombák csak nagyritkán érnek hadifontosságú berendezést, de annál többször ódon palotát, felbecsülhetetlen értékű kulturemléket és templomot, amelyek minden időben foglalkoztatták a földke-

rekség műértőit.

Csupán május 11-én 22 repülőgépet veszített az ellenség egyik támadásában. Ezek között több négymotoros bombázó is volt. Ezenfelül több ellenséges repülőgépet oly súlyos találat ért, hogy minden bizonnyal már nem érhették el Afrika biztonságos nyújtó partjait.

Nyugati légiháború

Duisburg felett 33 ellenséges gépet lelőttek

A német véderőparancsnokság közli: Angol bombázók a május 13-ára virradó éjszakán súlyos támadásokat intéztek Nyugat-Németország vidékei ellen. A lakosság körében veszteségek voltak. Néhány helyen, főleg Duisburg városának területén a robbanó és gyújtóbombák jelentős árákokat okoztak. Az eddigi jelentések szerint az éjszakai vadászgépek és a légi haderő léghárító lövegei a támadó gépek közül lelőttek 33 gépet, főleg négymotoros bombázókat.

Német gyors harci repülőgépek nagy kötelékei a szerdai nap folyamán két ízben támadást intéztek Anglia keleti tengerpartja ellen. Bombázták Lowestoft város berendezését és a part előtt gyülekező előőrs-naszádókat. Valamennyi repülőgép visszatért bázisra.

Amszterdam, május 13. (NTI)

A brit hírszolgálat jelentése szerint londoni hivatalos körökben elismerik, hogy az angol légi haderő a csütörtökre virradó éjjel Duisburg ellen intézett támadásban 34 bombázót veszített.

Növelik a légvédelmi árkok számát a német városokban

Berlin, május 13. (NST) A légügyek birodalmi minisztere rendeletet adott ki, amelynek értelmében fokozni kell a légvédelmi árkok építését. A német polgári lakosság ellen intézett bombatámadások során megálapított nyert, — mondja a rendelet indokolása, — hogy a légvédelmi árkok kitűnő fedezeteket nyújtanak. Az új légvédelmi árkok építését a polgári lakosság közreműködésével kell végrehajtani. A légvédelmi árkoknak természetesen nem szabad olyan területen húzódnok, ahová beomló épületek romjai eshetnek. Az árkok szélességét 1,40 mélyre 1,90 méterre kell szabni. Az árkok vonalvezetése a rendelet értelmében töredezett legyen. Az árkok fölé félméteres földtakarót emelnek s azonkívül földhányások alakjában erős oldalvéddel is biztosítják szilánkhátas ellen. Gondoskodás történik mesterséges szellőztetésről, világításról és ülési lehetőségéről is.

Halálos ítéletek Belgiumban

Brüsszel, május 13. (Interinf.) Mint a katonai közigazgatási hatóságok közlik, a charteri hadbírósg nyolc belga állampolgárt halálra, több más személyt hosszabb szabadságvesztésre ítélt. A vádlottak titkos szövetségre léptek

azzal a céllal, hogy fegyverekhez jussanak, romboló cselekményeket előkészítsenek, a német megszállóknak most, vagy később kárt okozzanak és polgári lakosokat, akik együttműködtek a megszálló hatóságokkal, eltegyenek láb alól. (MTI)

Orzik a tuniszi bejt

Amsterdam, május 13. Az angol hírszolgálati iroda jelenti: Sziidi Mohammed és el Monsel, tuniszi bejt Tunéziában van. Székhelyét áttette az Észak-

Tunéziában Sziidi Bou Szaid és La Marsa között levő nyári palotájába. A palotát Giraud katonai csapatokkal őrizteti. (MTI)

A téli csata magyar hősei

A kiemelkedő fegyvertények egész sorát hajtották végre a Don-menti védőállásban, valamint a nagy téli csatában Duszka László százados, egyik gyalogzászlóaljunk parancsnoka.

Az 1942. június 14-ről 15-ére virradó éjjelen az ellenség több helyen betört a Potudan folyó mellett húzódo védőállásainkba. E betörés Duszka százados zászlóalját több részre szakította, majd az ellenség egyenként bekerítette ezeket az elszigetelt csoportokat. Duszka százados látván századainak kétségbeesett helyzetét, az egyik, közelében volt puskás századot, valamint a zászlóaljtorzset külön harcscsoporttá alakítva, emberfeletti erőfeszítéseket tett a bekerített részek támogatására. Közben azonban őt is körülzárták a bolsevisták. Ekkor megmaradt erőinek megmentése végett az ellenséget több ízben sikeresen elcselezte áttört a bolsevisták

gyűrűjén és január 15-én delélt, aránylag kevés veszteséggel bevonult ezredparancsnokságához.

Őt nappal utóbb, január 20-án az Ostrogoskóból történt kitérés után súlyos elhárító harcokat vívott N. Olsankánál. Ebben az ütközetben két helyen is megsebesült ellenséges aknaszázaloktól, de sebesülten is személyesen vezette tovább zászlóaljnak maradványait. Sem vesztesége, sem a dermesztő hideg nem reneditette meg abban az elhatározásában, hogy az új-ból köréje záródó ellenséges gyűrűt át ne törje. Szándékát teljes sikerrel végre is hajtotta. Erélyes fellépésének és példás vitéségének köszönhető, hogy utóbb Buggyenyiben már két zászlóaljnyi erőt gyűjtött össze különböző alakulatok maradvá-

Vígyszínház mozgó

Ma 5 és 7 órákor először a legszebb, a legművészebb olasz világfilm:

Néma tanú

Izgalmas, megható, romantikus történet! Főszereplők: Amadeo Nazzari, Ivone Maar.

Meteor Mozgó műsora

Pénteken 5 és 7 órákor, szombaton 3, 5, 7 órákor! Kacagás végkimerülésig!

Házassággal kezdődik

Muráti Lili, Hajmácssy M.

Apolló filmszínház

Ma utoljára: CSALODÁS

Szombattól! Holnapról! Tasnády Fekete Mária és Jávor Pál két magyar főszereplővel a

Fehér emberek

Az első magyarul és olaszul beszélő film.

Hun-ária Filmszínház

MA ELŐSZÖR! Izgalmas magyar film-dráma!

Ejféli gyors

Főszereplők: Sárdy J., Bordy B., Greguss Z., Billesi T. Előadások: 5 és 7 órákor.

nyaiból. Innét a hadseregparancsnok parancsára az Ostrogoskón át visszavonult német hadosztályhoz csatlakozva vezette vissza folytonos utóviharokat vívó kötelékeit Ny-Oskolba. Bár közben sokat szenvedett sebeitől, csak akkor ment kórházba, amikor egysége új állásba vonultak az Oskol folyó mentén.

Ugyanebben a harcokban tüntette ki magát a Maté Desse hadnagy, ezredének árkász századparancsnoka.

19943. január 15-én ment ezredtartó parancsnoka leendő ellentámadással tartóztatta fel a Potudan folyó mentén húzódo állásainkba betört ellenséget. Harc közben mindig az élen, vagy a legveszélyesebb helyeken tartózkodott példájával lelket öntött a nagy hideg és fáradalmak miatt elcsigázott csapatába.

1943. január 17-től 19-ig Ostrogoskó védelmében tüntette ki magát fáradszaktánságával, valamint kiemelkedő bátorságával. A már körülzárt városi védő ezredének tartalékát vezető nyelte ezekben a küzdelmekben és századával négy ízben állította meg a bolsevisták rohamait. Pusztán Maté hadnagy személyes bátorságának és hősi példájának köszönhető, hogy erősen leolvadt létszámú századával a legválságosabb helyzeteket is minden esetben sikeresen oldotta meg.

Időszerű kislexikon

Pantelleria szigete mostanában gyakran szerepel a hadijelentésekben. A sziget a szicíliai tengerszoros Olasz kulcsa. A Boni fok és Szicília között körülbelül a félúton található. Nem nagy. Nyolcvanhárom négyzetkilométer a területe. Lakossága is kevés, 10.000 ember él rajta. Igen gazdag vulkán-kráterekben, meleg szódavízforrásokban, meleg szódavízforrásokban. Van továbbá néhány kénbányája és a kénen kívül kitűnő bora, fügeje, barackja. A sziget olasz flotta- és repülőgép-támaszpont a szicíliai tengerszoros biztosítására. Valamint ellensúlyozója a szicíliai tengerszoros másik, de angol kézben levő kulcsának: Málta szigetének.

RÖVID TÁVIRATOK

Amsterdam, május 13. (NTI) Az angol hírszolgálati iroda jelentéseiből kitűnik, hogy eddig semmi sem szivárgott ki az angol-amerikai vezérkar általános nagyon hosszú ideig tartó megbeszéléseinek tartalmáról. Ha hasonlóképpen nincs jelentés arról sem, mennyi ideig szándékozik Churchill az Egyesült Államokban maradni. (MTI)

Amsterdam, május 13. (NTI) Mint a tengerügyi hivatal jelentése közölte, a Beverly romboló elsüllyesztése alkalmával az embervesztés 148 eltűnt, köztük Price korvettkapitány, parancsnok és nyolc tiszt.

Róma, május 13. (Stefani) Tuniszi jelentések szerint az angol zászlók máris megkezdtek szigorú megtorló intézkedéseket a nacionalista elemek ellen Szaxban látszatper lefolytatása után 12 muzulmán kivégeztek. Susától délre gyűjtőtábor létesítettek, melybe már sokakat beszállítottak. Majdnem minden tuniszi városban letartóztatások voltak.

Páris, május 13. (Stefani) Laval miniszterelnök újabb tanácskozást folytatott Avarna herceggel, a legfelsőbb olasz hadvezetőség vichyi képviselőjével, majd fogadta Soradi gróft, az olasz nagykövetség vichyi kirendeltségének első titkárát.

Ankara május 13. (Stefani) Damaszkuszi jelentés szerint Roosevelt szíriai megbízottja kijelentette, hogy az Egyesült Államok részére megakarja vásárolni a szíriai és libanoni vasútvonalakat, melyeket ezidő szerint francia társaság tart üzemben. (MTI)

A debreceni református nők konferenciájának első napja

A nők szolgálatára feltétlenül szükség van a református egyház életében — „A nőszövetségben annyi az érték, amennyi benne az evangélium” — „A protestantizmus Isten igéjével áll, vagy bukik”

Szűknek bizonyult a Kollégium Oratóriuma annak a nagyszámú hölgyközönségnek befogadására, mely tegnap délután a debreceni református nők konferenciájára összegyűlt. A megjelent vendégek sorában ott láttuk D. dr. Ravasz Lászlónét is.

Közének után Söröss Béláné mondott szívből jövő imádságot, majd Zilahy Sebess Dénesné, a dunamelléki egyházkerület református nőszövetségének elnöke nyitotta meg a konferenciát. Szeretettel köszöntötte az összegyűlteket s hangoztatta, hogy min régi ismerős jött szülővárosába, Debrecenbe. Ezután a református történelem és egyháztörténelem nagyjainak példáját hozta fel. Megállapította, hogy a mai társadalmi élet nem méltó az ösökkére. Nem olyan erős a hit sem a családi, sem a nemzeti életben. Eppen azért van szükség a nőszövetségekre, hogy olyan női labort alakítsunk, melynek minden tagján meglátszik Krisztus szelleme. Az asszonyoknak Krisztusban megújult lelke feltétlenül szükséges a jobb jövő kialakításához. Nem elég azonban csak a bibliáorákra járni, hanem az életben kell bizonyosságot tenni s megmutatni, mit kíván minden nőtől Isten igéje. Örömmel köszöntötte a mindig puritán Debrecen városában megalakult nőszövetségeket és munkájukra Isten áldását kívánta.

Kolozsvár kedves és örömmel várt vendége, Pilder Mária tanárnő tartotta meg ezután igen mély gondolatokat tartalmazó, egyszerű előadását „Mit jelent a nőszövetség az egyházban?” címmel.

A husvét reggelének történetéből indulva ki, a férfi és a női lélek közötti különbséget fejtegette.

— A férfi adottságai szerint amdenek felett először ész, aki a tényekkel mindig számol. Mindent az eszén keresztül vizsgál meg s csak néha enged át egyes dolgokat a szívének. Ezzel szemben a nőnél mindig első a szív s csak aztán jön az észbeli megfontolás.

— Ezzel a különbséggel számolalansor kétségbeesjt egymást a férfi és a nő. Pedig Isten célja éppen az, hogy egymást kölcsönösen kiegészítsék.

— A nő csodálatos kegyelmi ajándéka tehát a szív. Eppen ezért nem nélkülözheti a női munkát az egyház sem. A női szív azonban az erendelő bűntől megromlott állapotában nem alkalmas arra, hogy nagy feladatokat végezzen el. Isten felé kell fordulnia, az Ő világosságában átformálódnia s aztán visszatérnie az emberek felé vetítve Isten fényét. Személyes kapcsolatba kell kerülnie Krisztussal s ez a találkozás egészen biztosan két részre osztja életét, átvaltoztatja egész valóját.

A Nőszövetség feladatairól szólva hangoztatta, hogy erre a munkára feltétlenül szükség van az egyházi életben. Ezernyi dolgot van, amit a férfiak nem tudnak elvégezni, a nők azonban igen. Ahol a férfi értelme csüörtököt mond, nagyon sokszor a hittel és szeretettel eltelt női lélek meghozza a csodát. A Nőszövetség senkivel nem akar konkurálni, senkinek jobban nem akarja elvégezni a munkát, de meg akarja állani helyét és meg akarja tölteni hivatását. E konferencia célja éppen az, hogy erre a hivatástudatra, a feladatokra rábrendjenek.

A rendkívül nagy hatást tett előadás után ennek következtét, majd dr. Czegléd Sándorné

ceglédi vendég a biblia és a református női lélek közötti kapcsolatról beszélt. Közvetlen, szívből jövő szavai szintén sok értékes gondolattal gazdagították a megjelenteket.

Bevezetőül az Istentől ihletett teljes írásról szólt. — A belmisszió elterjedésével nagyon elszaporodtak a bibliakörök, de mégis nagyon sokan vannak, akik nem olvasnak bibliát — mondta. — Pedig amint a testnek szüksége van a mindennapi kenyérrre, ugy szükséges a mindennapos bibliavlasás a lélek számára.

Ezután azt a kérdést világitotta meg, hogy miért nem olvassa a modern ember a bibliát.

— A mai rohanó élet ritmusa nem enged megállást, nem ad csendet. Pedig Isten igéjének tanulmányozásához feltétlenül csendre van szükség, ami a modern ember számára nem létezik. Másik ok, hogy a modern ember egyszerűen nem ér rá a bibliavlasásra. Azt hiszi, hogy a rohanás percei a legfontosabbak s nem gondol arra, hogy egyszer ennek is vége lesz s minden elmúlik, amiért egész életén keresztül annyit küzdött.

Ne helyezünk mindent a bibliavlasás éle! S higyük el, hogy minden földi dolgunkat is el tudjuk végezni, ha először Isten országát és annak igazságát keressük. A mai élet rendkívül nehéz és lehetetlenség, hogy ne gondoljunk a „mit együnk, mit igyunk?” kérdésekkel, de mennyivel kevesebb lenne a félelem, aggodalom, szorongás, ha mindent Isten igéjének megvilágításában látánk.

Sokan azért nem olvasnak bibliát, mert ósdi könyveknek tartják. Pedig a biblia soha nem avulhat el, hiszen Krisztus ma és holnap és mindenkor ugyanaz. És sokan, az előkelők talán azért nem járnak bibliáorára, mert ott Isten ingyen való ajándékában részesülhetnek. Ha magas belépődíjat szednének a bibliaköröket vezető, biztosan több lenne a magasrangú asszonyok száma.

Pedig nincs a világon olyan probléma, amit a biblia ne tudna megoldani, amire Krisztus ne adna feleletet. Azonban minden útmutatásnak úgy kell megfogannia, hogy bizonyágtétel szülessen belőle.

Nagyszerű előadása végén hangoztatta, hogy a református nőt meg kell ismerni gondolkozásáról, cselekedeteiről. Nem változtathatjuk meg a korszellemet, a világot, a külső körülményeket, de igenis megváltoztathatjuk önmagunkat. S rajtunk keresztül változik krisztusiv családunk, egyházunk, nemzetünk. A protestantizmus Isten igéjével áll vagy bukik s csak Isten igéje teremtheti meg hánk boldogabb holnapját is.

A lelki élményt nyújtó előadások után Czegléd Sándorné imája zárta be a konferencia első napját.

Üzenetek a frontról

Tóth József szakaszvezető a 195/51 táborig postaszámáról megnyugtatta szüleit és Jakab Irénkét Debrecenben: egészséges, nincs semmi baja. Szerelő csökjait küldi és levelet, valamint csomagot vár.

Ásztai Károly ővezető a 164/54 táborig postaszámáról közszönti két kisgyermekét és feleségét Bagaméron. Egészséges és nincs semmi baja. Kérdi feleségét, a tormát elszállították-e már? Választ kér és mindenkit sokszor csókol.

Rendelet a légitámadások következményeinek elhárításáról

A hivatalos lap május 14-iki számában jelentek meg a légitámadások következményeinek elhárítására és az ezzel kapcsolatos jogviszonyok rendezésére vonatkozó M. E. rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok.

A belügyminiszter rendelete a légitámadás következtében megrongált épületek hatóságai helyreállítását, a légitámadások folytán hajléktalanná vált személyek helyzetét, továbbá a légitámadások következtében megsebesült személyek gyógykezelését és gyógyszerrel való ellátását szabályozza.

A honvédelmi miniszter rendelete a légi támadások polgáralkozatainak gondozására vonatkozó szabályokat tartalmazza.

A pénzügyminiszter rendelete a légi támadásokkal kapcsolatos dologi kártalanítás tekintetében követendő eljárást és ezzel összefüggő adóügyi kérdéseket rendezti, az igazságügyminiszter rendelete a légi támadásokkal kapcsolatos kártalanítás (kártalanítási kölcsön) címén bírói letétbe helyezett összegzek tekintetében a telek könyvi hatóságoknál követendő eljárást szabályozza.

Száz kiló szalonát 1000 pengőért adott el, a debreceni törvényszék másfélév. börtönre ítélte László József debreceni henteset

Néhány héttel ezelőtt Debrecenben megjelent két elegánsan öltözött úriember. Megszálltak egy debreceni szállodában és ott hamarosan több ismerősre tettek szert. Az ismerősöknél, részben pedig azok útján másoknál puhatolozni kezdtek, hogy nem-e lehetne „feketén” szalonát vásárolni...

Budapestről jöttünk — mondták — és szeretnénk egy kis finom vidéki csemegét felvinni... Pénzünk van, az ára nem fontos, hogy mennyi lesz...

Ilyen módon érdeklődött a két bizalomgerjesztő kinezésű férfi pohoszat... Egy fiatalkorú pincértanulót is megkérdeztek, hogy nem-e tudna számukra szalonát szerezni...

— Mennyiről lenne szó? — érdeklődött a fiatal gyerek.

— Egy mázsa, két mázsa, tíz mázsa... amennyit tud szerezni — felelték. — Az ár egyáltalán nem fontos és a te jutalmad is meg lesz.

— Estére biztos választ tudok adni — felelte a fiatalkorú. — Van nekem egy ismerősöm, akinek van összeköttetése. Majd általa megpróbáljuk a dolgot...

A fiatalkorú ezután, amint később a csendőri nyomozás megállapította, valóban elment ismerőséhez, akinek szintén volt egy ismerőse, aki tudott adni szalonát egy mázsányit. A nyomozás adatai szerint László József Csapó-utcai hentes szállította ezt a szalonamennyiséget kilónként tíz pengőért. A vizsgálat adatai szerint mire a fiatalkorú visszament a hírral megbízóhoz, hogy van szalonna, már nem 10 pengőre, hanem 12 pengőre mondta a szalonna kilóját, tehát 1200 pengőre az egy mázsát. Közben — a nyomozók feltevése szerint — az történést, hogy a közbenjáró is, a fiatalkorú is azt gondolta, hogy miért ne keressek ők is 100—100 pengőt az üzletben és mire a szalonnaüzlet híre a Csapó-utcától a Ferenc József utcáig, ahol a két pesti megbízó várta a választ, eljutott — kereken 200 pengőt drágult a szalonna ára.

A két megbízó állítólagos budapesti férfi a csendőrség megbízottja volt és természetesen nyomban értesítették a csendőröket, akik már lesték az ügylet megkötését és mihelyt az árut szállítani kezdték, lecsaptak a társaságra. Az árut lefoglalták és az ügyel kapcsolatban megindult az eljárás. László József kihallgatása során tagadta, hogy árdrágítva adta volna el a szalonát, hangoztatta, hogy azt a maximális áron adta Balogh István nevű Rákóczi-utcai kifőzdésnek, azonban a szembesítés során Balogh és a fiatalkorú vallomással ezt az állítást cáfolták.

Az ügy a nyomozás befejezése után tegnap délelőtt került a debreceni törvényszék Főenyessy-tanácsa elé. A vád szerint László a csendőrség megbízottjának, mint pesti kereskedőnek egy mázsa szalonát adott el Balogh és a fiatalkorú közvetítésével 1200 pengőért.

László József kihallgatása során tagadta bűnösségét és megmaradt állítása mellett, hogy ő nem is tudott arról, hogy a szalonna pesti kereskedőkhöz kerül, ő azt Balognak adta el a hatóságilag megállapított áron. Balogh és a fiatalkorú a tárgyaláson is meghamaradt állításuk mellett, hogy László tudott arról, hogy pesti megrendelők fizetik a szalonát, ők veszik meg 1200 pengőért az egy mázsa árut.

A debreceni törvényszék a

Eljogtak két fiatalkorú cigányt, akik üzleteket fosztogattak

Izzalmas hajszá után a Szondy-utcán került kézre a két tettes

A debreceni rendőrségre előállították két fiatalkorú, 16—17 éves cigányt, akikkel kapcsolatban az a gyanú merült fel, hogy az utóbbi időben Debrecenben előfordult üzletfosztogatásokat, besurranó lopásokat ők követték el.

A két fiatalkorú izzalmas hajszá után került kézre. Allandóan leszen voltak az üzletek előtt és ha néhány percre üres maradt az üzlet, a tulajdonos kiement, vagy el volt foglalva, besurrantak és a kasszából kimentek a benne levő pénzt és ellopolták a kezük ügyébe eső árutak. Nagy Ferencné Szondy-utcai szatocsüzleténél vesztek rajta a lopáson. Eszrevették,

4738 halottja, 9785 sebesültje van a Franciaország elleni légitámadásoknak

Most hozták nyilvánosságra az 1943 április 15-ig francia területek ellen intézett légitámadások mérlegét. Eszerint francia területen légitámadások következtében meghalt 4738 személy, megsebesült 9785 ember és franciáktól lakott 23.000 ház dőlt össze. Legtöbbet szenvedett Páris lakossága, ahol legtöbb a halottak száma és legnagyobb a rombolás is.

Agyonlőttek egy kegyetlen partizánt

Zágrab, máj. 13. (MTI) A belgrádi Novo Vrme nagy tudósítást közöl arról, hogy a napokban országos hajszában Zajcsar környékén az erdőben sikerült a szerb rendőrségnek agyonlőni Cojics Milán volt festősegédet, aki már 1941 óta amikor az er-

Pyramidon

TABLETTÁK

Féjfájás, fájdalmak és rossz közérzet ellen

perbeszések elhangzása után árdrágítás miatt László Józsefet egyévi és hathónapi börtönre, ezenkívül 1000 pengő pénz büntetésre és iparendélyéncél 3 évre való megvonására ítélte. Az ítéletet László József megfellebbezte. Balogh István ki főzdest 3 havi fogházra, a fiatalkorú 2 hónapi fogházra ítélte a törvényszék. Ugy Balogh mint a fiatalkorú fellebbeztek. A kir. ügyész csupán László József ítélete ellen jelentett be semmisségi panaszt. Egyidejűleg indítványozta azonnali orszávetbevitelt, amit azonban a bíróság nem rendelt el.

hogy Nagyné az üzletet ott hagyva néhány percre beiment lakásába Nyomban beugrottak a boltba és a pénztár fiokjait felnyitva két tekerésben 120 darab egypengőst elloptak. Mikor távozóban már a kuszóban voltak, akkor érkezett oda Nagy Ferencné és látva a nyitott pénztárfiokot, a menekülő cigányokat, segítségért kiáltott. A járőrelők üldözöbe vették a két fiatalkorú cigányt, akiket izzalmas hajszá után sikerült elfogni és előállították őket a rendőrségre. A kihallgatások során eddig három lopást ismertek be, de az a gyanú, hogy egész sereg besurranó lopás terheli lelki ismeretüket.

A debreceni katolikus középiskolák érettségi biztosai

A Katolikus Iskolai Főhatóság alá tartozó gimnáziumokban s a június hónapban megtartandó érettségi vizsgákra most jelölték ki az elnököket. A debreceni piarista gimnáziumban érettségi vizsgálónok: László Vincé. A debreceni katolikus leánygimnáziumban érettségi elnök: Oszvald Arisztid. Bátorfi József, a debreceni piarista gimnázium igazgatója az egri Angolkisasszonyok leánygimnáziumban lez érettségi vizsgálónok.

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Pénteken este: Tahiti gyöngye Munkáselemlés.
Szombaton este: Bolero Jávor Pál vendégjátéka. Felemelt hely-
árok.
Vasárnap délután és este: Bo-
lero. Jávor Pál vendégjátéka. —
Felemelt helyárok.
Hétfőn este: Mária főhadnagy.
Munkáselemlés előadás.

SZÍNHÁZI KISTUKÓR
KARDOSS GÉZA újra szere-
pel „Az utód”-ban a jövő héten
pénteken és szombaton. Általános
okmányos engedély Unger-direktor
lehetővé tette, hogy egy munkás-
propaganda és egy délutáni fil-
lérés előadás közönsége is gyö-
nyörködhessen Kardoss Géza
nagyserű művészetében és „Az
utód” szereplőgárdájának él-
ményteljes előadásán.

UNGER ISTVÁN direktor ma-
erkezik vissza a kolozsvári szí-
nézlesről. Ertesítésünk szerint
egy nagyszerű táncoskomikust és
egy másik színészt nézett ki. —
eddig Miskolcon, Nagyváradon s
Kolozsvárott nézett szét Unger
direktor szerződötési szempont-
ból. Legközelebbi útja Pécsre ve-
zet. Természetesen a jelenlegi
társulat több kitűnő tagja is
Debrecenben marad, így a prózai
társulat, mely országos viszony-
latban is a legjobb prózai együt-
tesek egyike és vetekszik a leg-
jobb fővárosi prózai együttesek-
kel is, csaknem teljes egészében
Debrecenben marad a jövő idény-
ben is.

JÁVOR PÁL, a magyar szin-
pa és filmjatszás legnépszerűbb
amozója, szombaton délelőtti ér-
kezik Debrecenbe, mindjárt a
színházhoz megy és résztvesz a
BOLERO főpróbáján, a BOLERO
előadásának érdekessége Jávor
Pál vendégjátéka mellett U. Ko-
vács Teres fellépése.

**Növendékhangverseny
a Zeneiskolában**

A tegnapi zeneiskolai nő-
vendékhangversenyen magasabb
zenei tanulmányokat folytató
növendékek mutatták be tudá-
sukat és évi fejlődésüket. El-
ismeréssel kell megállapítani,
hogy a bemutatkozó növendékek
készültsége szép eredményről ta-
nusít. Az átlagon felüli kész-
séget eláruló növendékek sorá-
ból elsősorban Páló Sándor, V.
Tóth A. Péter és Papp Judit ké-
szültségét és rátermettségét il-
letti dícséret. Nevezettek mellett
Pásztor Mária, Fried Márta, Ul-
mann Anna, Báthly Károly és
Györy Ilona nyújtott szépsékerő
produkciót.

Csokonai Színház

Pénteken munkáselemlés:
Tahiti gyöngye
Látványos nagy revüperett!
Szombaton és vasárnap:
Jávor Pál
vendégjátéka a Boleróban!

Tánciskolák

* Vattay Lán- és mozdulat-
művészeti iskola növendékeinek
záróvizsgálója május 29-30-án s
órákor Kossuth 11.
—o—o—o—

— A Református Tanáregyesü-
et évi közgyűlését Nagy-
váradon tartják meg június 6-án.
Több száz tanár érkezik ez alk-
alommal Nagyváradra.

* „Halálsgár” c. érdekfeszí-
tő regény kapható kiadóhívata
unkban Ára 80 filler.

**A korszerű nevelés
és a magyar pedagógia**

Beszélgetés Karácsony Sándor egyetemi tanárral, a nevelés ma-
gyar pedagógiával neveléstudományi problémáiról.
Van-e magyar pedagógia?

A Magyar Vidéki Sajtótudósi-
tó munkatársa ezuttal Kará-
cseny Sándor dr. professzorral,
a debreceni egyetemi pedagógia-
tanárával folytatott beszélgetést
a magyar nevelésügyi kérdéseiről.
Karácsony Sándor egyik
legértékesebb egyénisége a pe-
dagógia tudományának. Alap-
vető műveiben, amelyben neve-
lési elveinek filozófiai és lélek-
tani okfejtését tette közé. — Töb-
bek között arra mutat rá, hogy
a ratio educationis óta nevele-
sünk hibás úton jár, mert
olyan nevelési módszerekkel és
eszközökkel igyekszik a tudomá-
nyunk a magyar gyermekfejbe
plántálni, amely módszerek és
eszközök nem alkalmasak erre,
mert a magyar lélek, a magyar
észjárás speciális alkata kina-
lfalként záródik el ezek elől, a
Nyugat Európában talán eredmé-
nyes módszerek elől. Ugyancsak
ezekben a műveiben fejti ki a
magyar észjárás sajátos alap-
elemeit és új nevelési módszere-
inek lényegét. Budapesti lakásán
kerestük fel a professzort. Neki
adjuk át a szót, hogy pedagó-
giai rendszerét ismertesse.

— Igen kérem, — mondja a
professzor — jól tudja a fama,
testestől lelkestől az új nevelés
embere vagyok.

Azán mindjárt ismerteti is
az új nevelés logikai építmé-
nyét:

— Az új nevelésben két tényez-
ő új: a formája, meg a tartal-
ma. A nevelés formáját az a
magatartás jelenti, amelyben a
nevelő és a növendék egymás-
hoz viszonyulnak. Mert ez a vi-
szonyulás valójában korszakról
korszakra módosul. Nagypa-
pánk gyakorlatában a nevelő sze-
mélyére esett a hangsúly. Az ő
szempontjából tekintették a
problémát, a növendék szemé-
lyére nem sok gond jutott. Azt
hitték, ha a nevelő eleket tud és
ügyesen forgolódik, no meg a
kellő hatalma is megvan, a töb-
bi nem fontos, meg minden,
mint a katikacsapás. A növendék
majd igazolni fog, hiszen
kénytelen is vele. Külsőleg is,
belsőleg is kényszerűen enged-
elmességre a nevelő fölénye-
miatt.

— Nem kérem — vag közbe a
professzor el sem hagyja mon-
dani kérdésünket — apáca el-
járásmódja már nem ilyen volt.
Ők a gyermekek szabadának
voltak nevelési expediensei.
Praxisukban a hangsúly a nö-
vendékre toltott át. Ő volt a
fontos: gyermek öfélése. Azért
tanulmányozták oly szorgalmas-
san, hogy igazodhassanak hoz-
zá. Figyelme, emlékezete, gon-
dolkodás módja szabta meg az
órarendet, tananyagot és a
didaktikai elveket. A módszeres
előadásokat talán éppen leges-
leginkább. Munkaképe, mun-
karitusa és munkatempója,
öntevékenysége szülte a mun-
katisolat, ez a sok rola szóló
adat a jellem-lapokat, a tehet-
ségkutatás különböző eljárás
módjait, hangulata, tempera-
tura, vagyai és törekvései ifjú-
ságlelektanna, karakterológiá-
vá és kísérleti pszichológiává tu-
dományosodtak, de mindvégig
parancsok maradtak a modern
nevelési gyakorlat számára.
Már most az új nevelés ott kez-
dődik formái tekintetben, hogy
ha elhúzi a nevelési alapviszo-
nyulás lassas voltát és levonja
ennek konzekvenciáit. Nevelő és
növendék csak egymáshoz kép-
pest érvényesülhetnek. Csak
annyi életközösségben való-
ban a pedagógia, amennyit ket-
ten együtt végeznek. Nincs te-
hat testi, csak jogi, nincs érzel-
mi, csak művészi, nincs értelmi,

csak nyelvi, nincs akarati, csak
társadalmi, sem egyéni hitbeli,
csak vallásos nevelés. A nevelés
egészséges következménye az
lesz, hogy a nevelő és a növendék
helyesen viszonyulva tud-
nak mozogni a jog-, jelkép-, jel-
tett- és üdvrendszerben. A neve-
lés gyümölcsei ennek megfele-
lőleg az egyik és másik fél füg-
getlensége, a formák őszintesé-
ge, a jelentések világossága, a
cselekvés és szenvedés szabad-
sága és az ember üdvösségének
bizonyosátevő erejű hiteles ta-
nusága lesznek. Látszólag igen
homályos mindez. Ha példák-
ban gondolkozunk felülük, ért-
hetővé válnak. A nevelő például
jogilag nem érezheti magát biz-
tonságban, míg növendékei biz-
tonságát nem biztosította. Vi-
szont azok is félni kénytelenek
addig tőle, míg le nem mondtak
arról, hogy kijátszák. Ezt a két-
oldalú függetlenséget a régi ne-
velés részben nem látta, részben
erőszakkal próbálta pótolni ősz-
tőnösen. Művészi őszinteséggel
jár el a modern nevelő például
latintanítás közben akkor, ha
nem követel diákjaitól to-
mint amekkora saját latinitás.
A nyelvi világosság törvénye
alatt érzi magát minden nevelő,
aki nem a maga tudományát
adja, hanem a növendékei meg-
értését szolgálja minden áron. A
társadalmi szabadság jegyében
nevel az a nevelő, aki felelősség-
gel cselekszik és tűrni tudással
szenved, de nem kényeztetli nö-
vendékeit, hanem fokozatosan
vonja be őket az életközösségbe,
az igényfelkeltés, szolgálatfel-
ajánlás és az áldozatvisselés
lépcsőfokain.

— Most mar ideje átérnünk
az új nevelés tartalmi problé-
máira: Itt már egyszerű a dol-
gunk. Nevelésünk tartalma any-
nyiban új, amennyiben magyar
Mennel magyarabb, annál
újabb. Csodálatos, magis így
igaz. Azt, hogy mi a magyar,
szó szerint nem is tudjuk, leg-
feljebb sejtjük. Ezért nevelésünk
tartalmi magyarsága egészen
új keletű modern követelmény.
Nevelésünk akkor válik szelle-
mében is magyarra, ha a nevelő
és a növendék vegre valahára
közös anyanyelvükön, tehát ma-
gyarul érintkezhetnek egymás-
sal. Mert bizony, kérem, addig
a nevelés tényezői nem magya-
rui érintkeztek egymással, ha-
nem egy nagyon érdekes fordít-
ás-nyelven.

Például: „Osszeadásnak ne-
vezük azt az alapműveletet...”
— mondja az első osztályos
számtan. „Addition heisst...” a
szórol-szóra való fordítás egyik
következménye, hogy tankönyve-
ink mondatainak nagyobb fele
nem magyar, hanem a német
szórendi törvény szerint igazó-
dik. „A kör olyan pontok mér-
tani helye, amelyek mindegyike
egy közös ponttól, a középpont-
tól egyenlő távolságra van.” —
(Egyenes és mellékmondati szó-
rend). Olvasni és szavalni gyer-
meinknek nem a magyar, hanem
a latin és a német hangsúlyozási
szabályok szerint szoktak és sze-
retnek. Ezen bizony lehet segí-
teni. Nem kell több és egyéb
hozza: higgyük el végre, hogy
csak az van jól magyarul,
ahogy a nép beszél és klassziku-
saink írnak. Iskoláinkban ezt a
nyelvet kell használnunk. Saj-
nos ma még nem ez a helyzet.
Ezért gyermekeink rabszolgáivá
válnak a frázisoknak és az iro-
dalmi, meg tudományos selejtes
szemétnak. Ezért temérdek mi-
nálnunk az álművelt ember —,
még több a diplomások között is
a bevallottan műveletlen, De ha
nevelés közben nevelő és növen-

dék igazán az anyanyelvükön
beszélnek, a kultúra magyarrá,
tehát gyökeressé, azaz valódiva
válik. Ugyanígy felezi fel és
népszerűsíti az új magyar neve-
lés a művészetek magyar for-
máit. Nem extravagancia
követeli belőlünk például a zenei
nevelés alapjául a magyar nép-
dalt, tehát az ötfokú skálát, a
kvintel szerkezetet, az izometrikus
sorokat és a szöveg és meló-
dia magyar módú megfelelést,
továbbá a kánonok éneklését. —
Ma a szó teljes értelmében siket
a magyar intelligencia, ha visz-

szadjuk zenei, anyanyelvet
mélhetőleg megint hallani fog
a magyar nevelésnek sikerü-
majd, ami az idegen szellemű-
nek nem sikerült: az európai ze-
nét is hallani és élvezni fogja.
A magyar formanyelv talán
majd képzőművész-nevelésünket
is eredményesebbé teszi, hiszen
ma úgyszólván csak egyesek ki-
vételképpen és azok is csak ci-
gányfüllel sajátítanak el egy kis
képzőművészeti műveltséget. —
Művészeink vannak, kiválóak
műrtöz közönségünk azonban
nincs.

**Meghalt gróf Semsey László
balmazújvárosi földesúr**

Semsei gróf Semsey László, a
felsőház tagja életének 74. évé-
ben Budapestén elhunyt. A seme-
sei családi sírboltban helyezték
örök nyugalomra. Már az Ar-
pád-házi királyok korában is sze-
repl 5 ősi nemzetségből származ-
zott.

Földesura volt a balmazújvá-
rosi hitbizomány, amely
nagybátyja, Semsey Andor, a
magyenyű magyar mecénás, a
Földtani Intézet alapítója után
szállott rá.

Izró magyarságát nem tagad-
ta meg a cseh uralom alatt sem,
amiért mint annyi más felvidéki
magyarnak, neki is meg kellett
szenvendnie Semsén.

Halálát özvegyén, Desseuffy
Rolla grófnőn kívül egyetlen fia,
dr. gróf Semsey Andor, a bue-
nosairesi magyar követség je-
lenlegi ügyvivője, valamint le-
ánya, Horthenburg grófnő és
Stürgkh grófnő gyászolja.

Gróf Semsey László római ka-
tolikus belső titkos tanácsos,
1869-ben született Budapestén
Középiskolát Kalksburgban, jo-
gi tanulmányait az angersi, ox-
fordi és budapesti egyetemen vé-
gezte.

Itt avatták 1896-ban az állam-
tudományok doktorává, Ugyan-
ebben az évben kapcsolódott be
a politikai életbe: ekkor vála-
totta meg első ízben szabadalvó
párti programmal a nagydá-
kerület, amelyet az összeomlásig
állandóan képviselt.

A milleniumi ünnepek al-
kalmával a király szertartás-
mestéri tisztséggel bíta meg,
1907-ben grófi rangra emelték és
együttal örökös főrendházi tag-
lett.

Az első világháború idején ő
irányította a Vöröskereszt sebe-
sült-szállóit. Mint az örökös
jogi főrendi családok képviselő-
je, tagja volt a felsőháznak.

**Ujabb botrány
egy Karády-film előadásán**

Tüntetés volt Székesfehérváron a „Karády Katalint Kedvelők
Klubja” működése ellen

A Székesfehérváron megjelenő
„Fejérmegyei Napló” című lap
hosszabb tudósításban számol
be arról a tüntetésről, amely az
ottani Alba-moziban játszódott
le Karády Katalin új filmjének,
„A család”-nak forgatása köz-
ben. Az egyik budapesti hetilap
leplezte a múlt napokban a
„Karády Katalint Kedvelők
Klubja” (KKKK) országos szer-
vezetét, mely kolozsvári szek-
helyen működik s amelynek Ma-
gyarország 436 helyiségében van
főjoka. Celja a művésznő iránti
rangság-ápolása, a tagoknak
minden Karády-film meg kell
nézni, a kolozsvári központ író-
dáját „Hűség házának”, a mű-
vésznő budapesti lakását a „Bo-
dóság házának” nevezik, a mű-
vésznő éneke pedig röviden en-
nyi: a Legfőbb Elnök.

Székesfehérváron is működik
egy ilyen KKKK, melynek tagja
lehet minden 12 évet betöltött
fiú vagy lány. Az egész szerve-
kezés emlékeztet valami naív
amerikai izó mozgalomra.

A „Csalódás” című Karády
film székesfehérvári bemutató-
ján a Karády-ellenesek igen han-
gos tüntetésbe kezdtek. A mozi
igazgatójának erőlyes fellépe-
sére a tüntetők csendben maradtak,
de nagyon sokan eltávoztak
a mozból. A mozból eltávozo-
tak az utcán kezdtek tüntetni
Karády ellen, letepték a mozi-
plakátokat és a hangulat igen
élezt volt.

A tüntetés tiltakozás akar
lenni az ellen a szerencsétlen
szellem ellen, amely egyes mozi-
látogatók körében lábrakapott.
Figyelmeztetés, hogy mi a fia-
talság tömege nem azonosítjuk
magunkat egyes Karády-bü-
völtői megszűlt klubtagok ra-
jongságával és célkitűzésével.
Szerintünk más eszményt is le-
het és kell ma találni, mint épp
Karády Katalint.

Ezt mondta az egyik székes-
fehérvári tüntető, aki, Karády

irant mely ellenszenvet érez.
Ügylátszik Székesfehérvár nyu-
galmat teljesen zeldulta a Ka-
rády-ellenes tüntetés, valamint
a KKKK tagok ellenpropaganda-
daja. Ezt bizonyítja az a kial-
vány, amelyet a székesfehérvári
ifjúság adott ki tiltakozásul a
Karády-izó ellen, mely többek
között ezeket mondja:

Tiltakozunk!... Követeljük
Tiltakozunk az ellen, hogy szí-
nézők nevében klubok alakul-
hassanak! Tiltakozunk a Ka-
rády Katalint Kedvelők Klubja
működése ellen! Tiltakozunk az
ellen, hogy az egészséges ma-
gyar ifjúságot azonosítsák azaz
a csekély töredékek, amelyek
félrevezetett a tervszerű hírve-
rés!

Követeljük, hogy a Karády
filmek fülledt levegőjű szobati-
kai helyett a magyar sorskérdé-
sekkel ismerkedhessünk meg!

A kiáltványt minden székes-
fehérvári ifjúsági egyesület alá-
írta.

Halálra ítélt betörő

Miskolc, május 13. (MTI): A
miskolci törvényszék rögtönítélő
tanácsa csütörtökön kötéltállal
halálra ítélte Benes Károly 26
éves radocsányi földműves, az
elsőítélés ideje alatt elkövetett
betöréses lopásért. Benes apríl-
8-án éjszaka Parasnya közég-
ben betört az erdőhivatalba és
onnan egy írógépet és 10 pengőt
ellopott. Ugyanazon az éjszakán
betört a község házára és onnan
le ellopott egy írógépet. A bírós-
ág az ítélet után kegyelmi ta-
nácsára alakult át.

Róma, május 13. A Stampa je-
lenti, hogy a Duce között az ősz-
tes közgazgatói szervekkel azt
a kifejezett akaratát, hogy a há-
ború tartama alatt valamennyi
igazgatói ágánál szolgáló fascis-
tának szabadidejében a párt re-
delkezésére kell állania, hogy a
párt által adott esetleges megbí-
zásokat végrehajthassák.

Feldíszítették a kollégiumi kisharangot, megható búcsút vettek az intézettől a végzett tanítóképzősök

A református Kollégium tanító képzőintézetének végzett növendékei hagyományos külsőségek között tartották meg tegnap ünnepélyes ballagásukat és búcsújukat az ősi Alma Matertől. Reggel 9 órakor istentisztelettel kezdtek, melyen Török Tibor igazgató mondott szárnyaló és lélekéből fakadó imát.

A búcsúra többszáz főnyi közönség gyűlt össze a Kollégiumnak azon a részén, ahol a hősi halottak emlékműve hirdeti a debreceni diákok halhatatlan hős tetteit.

A fiúk — mindössze huszonegyen, mert a többiek már kimentek a félév kezdetén a magyar falukba tanítani —, dalolva járták be az Oratóriumtól kezdve az egész Kollégiumot, majd az udvaron körül mentek és megálltak a kis harang előtt. Itt Jakucs Sándor mondott búcsúszavakat, miközben társai „feldíszítették” a kis harangot, perccel, papírszalagokkal, cigarettaláncokkal, kalácsokkal és számos üveg itallal.

A botokkal vállukon ballagó diákcsoport, melynek tagjai kollégiumi tógákba öltöztek, ezután a közönség elé vonultak az emléktáblához. Felhangzott még egyszer az „Elmegyek, elmegyek”, majd Kállinfalvai Béla szép beszéddel búcsúztatta a távozó csoportját az igazgatótól, a tanároktól és a Kollégiumtól.

Nagy és küzdelemes útra indulunk — mondotta többek között —, mert hivatásunk van, vár bennünket a magyar falu. Ez a búcsú csak külső, lélekben nincs elválás. Szeretett igazgatónk és tanáraink emléke, a sok mag, — melyet lelkünkbe hintettek, mindig élni fog. Igazgatónk atyai szeretettel vett körül bennünket s ez az érzés elválaszthatatlanul összekapcsol bennünket vele.

Török Tibor igazgató válaszolt: „Ilyenkor az az osztály, mely akkor kezdte a tanítói pályáját, amikor én idekerültem. Ezért sokkal közelebb vagytok hozzám, mint a többiek. Öt évvel ezelőtt százan indultok neki az iskolának és ma csak huszonegyen vagytok. Nem kallódott el senki, hanem az országos tanítóhiány miatt a többiek arra vállalkoztak hogy a második felévtől kimennek tanítóknak. Most majd ők is visszajönnek, hogy folytassák tanulmányukat. Ot év egy ember életében nem sok, de az életben való előkészületben számottevő. Nem búcsúzóim tőletek, csak irántuk mutatok, hogy merre kell haladni. Ugy álljatok meg helyeteket, hogy az iskolára szé-

lyent soha ne hozzátok.

Futó Zoltán igazgató-tanító, a Kollégiumi Diákszövetség nevében hozta el az öreg diákok köszönetét. Dolgozatos törhetetlen hittel azért, hogy a 13 millió magyar egy nemzetű kovácso-lódjék, amelynek minden tagja testvérként küzdjön hazájáért és az igazságért.

A magyar most nemzetvédelmi harcát vívja. Lehet, hogy ti is a harctérre mentek. Harcoljatok a magyar tanítóhoz méltóan és ha a haza kívánja az életteteit is áldozatok felé. — Mint tették azok, akiknek nevei arany betűkkel vannak ide felvéve. Imádkozzatok és dolgozzatok, e két tevével minden akadályt le fogtok győzni!

Cseke Ferenc az osztályfőnököktől búcsúzott.

Mielőtt elindulunk, még egy pillanatra megállunk, hogy búcsút vegyünk attól a férfutótól, aki nekünk öt éven át osztályfőnökünk, sőt ennél is több, szeretettel nevelőnk volt.

A beteg Somorjai László osztályfőnök búcsúzenetét Hadas Balázs tanár olvasta fel a fiúk előtt.

Kozma Tibor hatásos szavai után Farnas Béla nagyon kedves, színes beszéddel búcsúzott a kis gyakorlóiskolásoktól.

Oláh Tibor IV. elemista virágcsokrot nyújtott át kedves tanító bácsijának és megköszönte azt a sok szeretetet, jószágot, amit élveztek egy-egy új mese, vagy új játék megtanulásával.

Megható pillanat volt, amikor Józsei Tibor átadta az intézet felső selyem zászlóját Fekete Jenőnek az ittmaradó diáknak. Elfogódva kérte, vigyázzon a zászló tisztaságára, amit a fiatalabb növendék meghatóan fogadott meg, kérve, hogy a távozó lelki szeméi előtt lebegjen mindig a magyar becsület szent jelvénye, a zászló.

A lélekemelő ünnepély a búcsúzó diákok énekével fejeződött be. A közönség megtekintette a szépen és ötletesen feldíszített termest is.

A ballagó növendékek névsora: Bogár István, Czene József, Csák Andor, Cseke Ferenc, Darnai Lajos, Daróczy Máttyás, Deák László, Farnas Béla, Gyulai Sándor, Hiripi Ferenc, Jakucs Sándor, Jantos Lajos, Józsei Tibor, Kovács Lajos, Kállinfalvai Béla, Kovács László, Kozma Tibor, Mikolczy László, Nagy Lajos, Parti József, Pereki Zoltán, Rác Antal, Szamosújvári Sándor, Tegdes László, Trombitás György, Váci Imre, Veszprémi Endre.

DEBRECZEN 5. OLDAL 1943. V. 14.

akar emelni árdragítás miatt, amit a tárgyaláson be is ismerlek.

A törvényszék a vádlottakat a vádbeli cselekményben mondotta ki bűnösnek s ezért Bujdosó Sándort egyévi, Truckai Lajos egyévi, Pető Lajost tizhavi, Bujdosó Józsefet nyolc-havi, Hajnal Istvánt hathavi, id. Bujdosó Sándort hathavi börtönrre, a fiatalokrót pedig kéthavi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Tizenöt város és község reorganizált presbiteri konferenciát tartanak Debreczenben

Nagyszabású presbiteri konferenciát tartanak vasárnap Debreczenben. A debreceni református egyház számos gyülekezetének presbiteri gyűlének össze nálunk, hogy időszerű kérdéseket vitassanak meg.

A konferencia tagjai 15 egyházból jönnek össze, még pedig: Debrecen, Józsa, Kaba, Sámson, Mikepércs, Hajdúbagos, Sáránd, Hosszúpályi, Monostorpályi, Vértes, Derecske, Pépe, Konyár, Esztár, Pocsaj presbiteri lelkészeinek a konferencia résztvevői.

A konferencia vasárnap reggel 9 órakor kezdődik a református egyház tanácstermében, ahova ezúton hívja meg az egyház elnöksége a debreceni presbitereteket és egyházzrési tanácsosokat.

Az összes presbiterek gyűlésén innen vonulnak át a Kossuth-utcai templomba, ahol a konferenciát tartják. Igen értékes előadások fognak elhangzani, amelyek bizonyára színvonalas hozzászólásokat is váltanak ki.

Balogh Béla ny. törvényszéki anácselnök mondott beszédet a Kollégiumi Diákszövetség nevében a reorganizált gimnazisták ballagásán

Részletesen beszámoltunk a most érettségiző ref. gimnazisták búcsúünnepélyéről és ballagásáról. Cikkünkbe értelemzavaró sajtóhiba csúszott be; ugyanis kimaradt az a rész, amely Balogh Béla ny. törvényszéki anácselnök beszédét vezette be.

Balogh Béla mondott nagyon értékes beszédet a Kollégiumi Diákszövetség nevében.

— A Kollégium négy évszázada — mondotta — tele van szent emlékekkel, tenger küzdelemmel, a szent akaratnak dicsőséges győzelmeivel és boldog büszkeséggel. A humanizmus és a reformáció ajándékozta a Kollégiumnak a romolhatatlan, örök érvényű elveket, amelyek eszathatatlannal mutatják meg az irányt. A görög életfilozófia aranybetűkkel írt szabálya: az önismeret és önmérséklet mindig ott lebegett a Kollégium vezérműveinek lelki szeméi előtt. Ezek az elvek óvtak meg a Kollégiumot az ábrándoktól, a kalandos szertelenségektől. Isten félelem és munka volt az ige, melynek boldog leteménységeként sohasem botlott és soha sem bukkott el ez az ősi intézet.

— Van egy egyesület, a debreceni Kollégiumi Diákszövetség, amely azoknak a gondolatoknak és ősi jelszavaknak az apolását tűzte ki legszentebb céljává, amelyek ezt az Alma Matert születte pillanatától fogva mozgatták, mozgatták és fenntartották. A búcsu pillanatában szeretettel hív és vár benneteket a Diákszövetség, hogy kebelére elhelyeztetek.

A beszéd nagy hatást váltott ki.

DRÁGA TOJÁS

Írta: HARSANYI ZSOLT.

Oszinte tisztelője vagyok Csor-tos Gyula művészetének. Embert embernek is nagybecsülöm őt, iránta való érzéseimben semmi hiba nincsen. Csak egy: Eszt az az egyet bizony a nyilvánosság előtt sem tagadom: gazdasági gyakorlati ügyekben nem tudok kalapot emelni előtte, sőt ha már benne vagyunk az igazmondásban, mondjuk ki áperlén: amilyen rendkívül kedves ember, olyan pocsék rossz gazda. Erős a gyűlölet, hogy majd mikor hosszú idő múlva nyugalomba vonul, nem saját palotájában fog megpihenni.

Arról nem is beszéltek, hogy borzaváló dolgában tíz filler és egy pengő dolgában annyi külsőséget tud, mint a ma született gyermek. De nézzük például hogyan veszi a tojást.

Bejön hozzá a falusi asszony. Eladó tojása van, ötven darab. Gondosan megkérdi, hogy friss-e a tojás. Az asszony felvilágosítja, hogy remek friss a tojás. Ebben nem nyugszik, hiszen aki eladja, az csak tudja. Megveszi az ötven tojást, kiadja a szakácsnőnek. Mert legnyember letére háztartást vezet. Megjegyzendő, hogy a szakácsnő, meg a jelentésművelő falusi asszony igen jó barátok. Van ugyan a szép fehér tojások között egy afféle barnásszínű, valami kék pettyek is vannak rajta, nem lehetetlen, hogy pelikán tojta, vagy csak szarmadar. De ha az asszony azt mondja, hogy becsületes, friss tyúktojás az, akkor jól van, az csak tudja.

Három nap múlva megint jön a falusi asszony. Tojás volna eladó. Ötven darab. Csor-tos becsületes a szakácsnőt.

— Van szükségünk tojásra? — Jaj, nagyságos úr, nagyon kell. Okvetlen tessék megvenni. Hát ha kell, akkor kell. Csor-tos megveszi a tojást. Az előbbi adag talán túlsokan fogyott el, emléik neki, hogy azóta kétszer háromszor evett csak rántottát, de talán többször is evett, ki emlékszik az ilyesmire. Futó pillantást vet a tojásra, amint ebben a kosárban is van egy barna, mint a multkor, pontosan ugyanolyan kék pöttyös. Furcsa véletlen. Legyint rá. Az ötven tojást birtokba veszi a szakácsnő.

Nem tekk bele négy nap, a ja-

lusi asszony megint jön. Ötven tojást hoz eladni.

— Van szükségünk tojásra? — Jaj, nagyságos úr, a jó isten küldte ezt az asszonyt. Egy fia tojásunk sincsen a konyhán. Tessék megvenni.

Megvette ezt is. Csodálatos módon ebben is benne volt a barna tojás. Ez már fellükt a kislán művésznék. Ezért leült gondolkodni a karosszékbe. Es mi vel elsősorú rejtvennyel mindjárt meg is fejtette a titkot. Nyilvánvaló, hogy itt mi történt: a falusi asszony, meg a szakácsnő összejátékosok. A szakácsnő mindig kiviszi az ötven tojást, harmincat azonban visszavon a falusi asszonynak a konyhán, az meg ottthon hozza lez húszat és a következő alkalommal megint behoz ötven tojást eladni. A barna mindig köztük van.

— Hányszor vette már meg ugyanazt a tojást? — kérdelem tőle.

— Bizony, már jó néhányszor megvettem.

— Ha így folytatja — mondom — meg a végén jubillóhat mikor ugyanazt a tojást ötszedszer megveszi.

— Nem, — csóválja ő a fejet — nem veszem meg többször, mert kénytelen voltam a szakácsnőt elküldeni. De nem a tojás miatt. Hanem az úgy van, hogy én a csirkének csak a nyakát szeretem. A minap véletlen vele három csirkét, három csirke nyakam elég ebedre. A három nyakam megvettem, a többi bit kivételtem. Este vendéglőben szoktam vacsorázni. Aznap estét éppen rosszul ettem valahol, ott hon éhesnek éreztem magam. Csengtettem a szakácsnőnek, hogy hozzon be valamit a csirkehéből. Kiderült, hogy csirke már nincs, a szakácsnő a három sült csirkét már előben megette, este már kénytelen volt ő maga is négy szelet aombásházzal vacsorázni. Beláttam, hogy nem győzőm etetni. Kifizettem, el küldtem.

Hát ilyen háztartás folyik a nagy művésznél. Szerintem meg kellene házasodnia. De ezt nem merem ajánlani neki, mert úgy rámförmed, hogy végem van. Megházasodni? Asszony a házhoz? Hát bírja ő ezt anyagilag?

Kazánrobbanas történt a Hungária hengermalomban, két alkalmazott súlyosan megsérült

A Budai Ézsaiás-utcán levő Hungária hengermalomban csütörtökön délelőtt fél 10 órakor kettős kazánrobbanas történt, melynek következtében a kazánnal dolgozó géplakatos és fűtő súlyosan megsérült.

A kazánrobbanas okát az eddigi vizsgálat során nem sikerült tisztázni. A kazánnál két gáztartály van, melyek vízben vannak biztonsági okból, hogy robbanas esetén a detonáció ereje a vizet csapja ki. Kettős biztosítókat alkalmaztak azonban a kazánnál és ezenkívül a gáztartályok úgynevezett „dekni”-vel, fedődeszkával vannak ellátva.

Csütörtökön délelőtt fél 10-kor történt az első kazánrobbanas a malomban. A robbanas ereje valóban kicsapta a vizet és felvágódott a fedődeszka is. Ekkor Kulcsár Lajos 40 éves géplakatossegéd, Köstly-utca 4. szám alatti lakos és Kapusi József 35 éves fűtő, Borzán Gáspár-utca 4. szám alatti lakos, akik a közelben dolgoztak, nyugodtan végeztek tovább munkájukat, abban a tudatban, hogy a robbanas lezajlott és nem kell a veszélytől tartani.

Azonban néhány perc múlva, eddig nem tisztázott körülmények között a másik tartály is felrobbant és a kicsapódó gázláng Kapusi balkarájt súlyosan összeégette, azokívül a robbanas ereje földhözvágta a bal szemöldökén rezesített sebet szenvedett. Előbb a sebészeti, majd a bőrgyógyászati klinikára szállították, ahol másodlagos égési sebeivel ápolás alá vették. Súlyosan megsérült a robbanas következtében Kulcsár Lajos géplakatossegéd is, akit a robbanas olyan erővel dobott le, hogy fején 10 cm-es rezesített sebet, azonkívül zuhanás következtében agyrázkódást szenvedett. Beszállították a sebészeti klinikára.

A kazánrobbanásról jelentést tettek telefonon a rendőrségnek és bizottság szállt ki a szerencsétlenség tisztázására.

— Törökországban újabb rendkívüli jövedelmi adót léptettek életbe. Az új rendelkezés a jövedelmi adót 6 fontról 10 fontra emeli. Adóköteles mindenki, akinek bére, jövedelme, vagy egyéb járandósága meghaladja a havi 45 fontot.

Árdragítva adták el a tolvajok a Közepi Gazdasági Tanintézettől ellopott burgonyát és kukoricát

Arta azonban vigyáztak, nehogy a lopás elsötétítés idejére essen

A debreceni törvényszék most tartott tárgyalást annak a vakmerő tolvajbandának a lopási ügyében, melynek tagjai a csendőrség állította elő a tárgyalásra. A tolvajbanda tagjai Bujdosó Sándor, Truckai Lajos, Pető Lajos, Bujdosó József, Hajnal István, id. Bujdosó Sándor és egy fiatalok voltak, valamennyien Tegez-utcai napszamosok, akiket folytatólagon, tolvajszövetségben elkövetett lopás bűntettével vádolt a királyi ügyészség, mert a közepi gazdasági tanintézet udvaráról rendszeresen lopkodták a burgonyát és a csövestengerit.

A nyomozás adatai szerint a tolvajbanda tagjai bemásztak az iskola udvarára, a vermeket, melyekbe a burgonya elásva volt, felbontották, majd annak kifosztása után ismét visszazajgították. A kukoricához pedig úgy jutottak, hogy az udvaron levő szőré léccit biciskával ügyesen kifaragták s a tengerit elszállították.

A tárgyaláson a vádlottak valamennyien beismerő vallomást tettek. Hangoztatták azonban, hogy a lopásokat nem az elsötétítés ideje alatt követtek

el. Valamennyiük vallomása megegyezett abban, hogy legálvetői lakásukról hét óra tájban indultak a „munkára” s kilenc órakor már otthon is voltak, sőt id. Bujdosó Sándor vallomásában azt erősítette, hogy ő a lopás elkövetése után kilenc órakor már nemcsak hogy otthon volt, hanem aludt is.

Beismerték a vádlottak azt is, hogy a lopott holmianak a nagyrészt eladták mégpedig rendszerint a megengedettnél jóval magasabb áron, a megmaradt burgonyát pedig elfogyasztották.

A bizonyítás befejezése után dr. Súly László királyi ügyész tartotta meg vádbeszédét. Súlyos büntetés kiszabását kérte, tekintettel arra, hogy majdnem bizonyosra vehető, hogy a vádlottak a bűncselekményt az elsötétítés ideje alatt követtek el, valamint a vádlottak egyike, Truckai Lajos már többször volt hasonló cselekményért büntetve.

Kérte a királyi ügyész, hogy az eljárás befejezése után a törvényszék az iratokat tegye vissza a királyi ügyészséghez, mert a vádlottakkal szemben az uszorabíróság előtt külön vádat

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata május 8-án reggel 8 órától, május 15-én reggel 8 óráig: „Megváltó” Piac u. 18, telefon: 14-64. — „Muraközy” Piac u. 72, telefon: 37-38. — „Boeska” Cegléd u. 22 telefon 29-14. „Csokonay” Mester u. 43. sz. telefon: 10-15. — „Árpád fejedelem” Csapókert, Jánossy u.

Vajjon künn.

Vajjon künn az orosz földön, Ha felszáll egy honvédelek... Meghúzzák-e a harangot: Felcsendül-e a gyászhéj?...

Ki siratja meg a holtat? Ki takarja koporsóba? A jó Isten egyedül csak Ennék a megmondhatója...

Könny csillan meg a fűszalon A részecskének — bús harmata... A katonametemen: Könnyezik az égyangyala...

Veressné Főző Erzsébet.

D. dr Révész Imre püspök a jövő héten Budapesten fog tartózkodni, ahol a Konvent ülésén vesz részt. Debrecenből a püspökön kívül felutaznak még D. dr Kállay Kálmán, dr Sz. Kun Béla egyetemi professzorok, dr Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző, egyházkerületi tanácsbíró és Papp Ferenc dr középiskolai felügyelő, konventi előadó.

Négyezer személy kihallgatásán a pápánál. A kihallgatásan igen sok gyermek jelent meg, 700 fiatal házaspár és sok katona. A fiatal házaspárokat intézett beszédében a szentatyja ouzdiította őket, dolgozzanak a családjáért, a jövőért, a hazáért és az egyházéért.

Az olasz pénzügyminiszter Berlinben. Acerbo olasz pénzügyminiszter, mint a Nemzeti Mezőgazdasági infézet elnöke, fontos tanácskozásokat tartott Berlinben. Tárgyalt Schverin von Krosigk német pénzügyminiszterrel, Funk gazdasági miniszterrel, Steengracht külügyi államtitkárra és Backe földművelésügyi államtitkárral.

Tanulmányi séta. Az Iskola-külvilági Népművelési Bizottság közli, hogy a kedvezőtlen idő miatt elmaradt történelmi sétát ma délután 4—6-ig tartja meg. Előadó és vezető: dr Vargha Zoltán gimn. tanár. Gyülekezés a Kollégium előtt.

Felhívás a lakbórváltozások bejelentésére. (17.302—1943. a.) Felhívja a városi adóhivatal a házbirtokosok figyelmét arra, hogy az 1942 november hó óta a házukban változott házbérek jogkövetkezmények terhe mellett a városi adóhivatalnál I. em. 38. sz. szobájában 1943 május 20-ig jelentésük be. A bejelentéshez szükséges nyomtatványok darabonként 6 filléres térítés ellenében ugyanott kaphatók. Városi adóhivatal.

Doktoravatás. Ma délután 12 órakor a központi Egyetem aulájában az egyetem tanácsa doktoravatást közgyűlést tart.

A Magyar Tudományos Akadémia vasárnapi ünnepi ülésén a debreceni egyetem tanácsát D. dr Kállay Kálmán rektor képviseli.

Dr Vikol Jánosról, a debreceni vívósport és a Bekessy Béla Vívó Club egyik erősségéről az a hír járta, hogy a keleti fronton életét adta hazájáért. Mint értesülünk, dr Vikol János hősi haláláról hivatalos értesítés mindaddig még nem érkezett.

Az új tanítónemzedék hangja

„Legyünk forradalmiak a civilizációban és gőresösen konzervatívok a kultúránkban” — mondotta Szamosújvári Sándor búcsúzó tanítójelölt a záró önképzőkörön

Ünnepélyes keretek között tartották meg a tanítóképző intézet záró önképzőkörét a Kálvin-téri Callazar-teremben a főtájs jelöltek.

Az intézet „Csokonai” énekára Kodály: 150. genfi zsoltárát és Liszt: „Jelkesedés dalát” adta elő. Török Tibor tanítóképzőintézeti igazgató közvetlen, kedves szavakkal megnyitotta a záró önképzőkört s a jószág, szépség, bölcsesség és szeretet erényeit adta útravalóul.

Kiss Endre IV. éves tk. mely üléssel és finom érzésekkel adta elő Áprily: „Halálmadár” című komoly versét.

Szamosújvári Sándor szölt a búcsúzó névben az ifjúsághoz. Kérte, hogy ne engedjük a nemzeti sorskérdéseket sablonná válni és ellaposodni. Szölt a néphagyománygyűjtés eredményeiről. De vajjon elég-e ezek gyűjtése és megőrzése? — tette fel a kérdést. Ezek lehetnek adathalmazok, múzeális gyűjtemények s hatalmas kötelek, a kitűzött célt nem érjük el vele, a lélekben való egyesülést. A közösségi gondolatnak előbb át kell hatni a lelkeket, hogy fogékonyá tegyék és ne peregjenek le róla a nemzeti érzések. A nemzeti érzés és gondolkodás ne a népkutató egyesületek falán belül legyen, hanem szerves részei legyenek az élet minden megnyilvánulásának s így köztársasági válják.

Nem szabad elfelejtenünk — mondotta — a tudomány és civilizáció nemzetközi, de a lélek, a kultúra, az nemzeti. A forradalmi újítások vágya és a konzervativizmus, a régihez való ragaszkodás minden

korban az ifjú és öreg nemzedékek végtelen. Egyeztessük össze a két végtelen, legyünk forradalmiak a civilizációban és konzervatívok a kultúránkban. Buzdította végül az ifjúságot, hogy a kérdésekkel ne kényszerből foglalkozzanak, hanem hivatásérzéssel és küldetésstudattal.

A. Kovács László válaszolt, ki az országos népkutató pályázat első lett. A megkezdett úton a megkezdett szellemben folytatjuk a munkánkat — mondotta. — A mi munkánk nem hiábavaló, csak ne csüggedjünk.

Dr Zombor Zoltán önképzőköri tanárelnökök ezután kiosztotta a pályadíjakat. Szabadlányú elbeszéléssel első díjat nyert Cseke Ferenc V. éves, második és harmadik díjat Harsányi István IV. éves. Az Ecsedi István pályadíjat nyerte Kovács László IV. éves. A dr Veress István pályadíjat nyerte Kálintalvai Béla V. éves, második díjat nyerte Darnai Lajos V. éves. Dícséretet nyertek: Nagy Jenő és Kovács László V. évesek. A Kovács Lajos pályadíjat nyerte Kovács László IV. éves. Az ORTE pályadíját első lett Szamosújvári Sándor V. éves, második Vadon József IV. éves. Gáspár János gyógypedagógiai tanár pályázatát nyerték: Darnai Lajos, Kovács László és Csák Andor V. évesek. A rajzpályázatot Miskolczi László V. éves nyerte.

Végül az intézet énekára korádi nótákat adott elő, mely megújuló tapsorkánt váltott ki. Az énekkart Csenki Imre ének- és zenetanár tanította be és vezette nagy sikerrel.

A Dóczy leánygimnázium I. a) osztályú tanulói megható kedves példát mutattak szeretetükről és helyes gondolkodásukról akkor, amikor osztályfőnökük édesanyjának: dr Sz. Kun Bélának halála alkalmából koszorúmegváltás fejében 11.— pengőt fizettek be az Országos Református Szeretetszövetség Debreceni Csoportja pénztárába. Ezt az adományt Ujlaki Judit és Csabai Magda nyújtották át és fizették be osztálytársaik megbízásából a püspöki hivatalnál, a Szeretetszövetség pénztárába.

A vaskereskedők gépszij árusítási joga. A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter azt az elvi döntését közölte a kereskedelmi és ipar kamarával, hogy a vaskereskedő erre szóló iparigazolványa alapján gépszijak forgalombahozatalával is foglalkozhatnak. A kialakult gyakorlat szerint ugyanis a vaskereskedő kisebb gépekkel és gépkatrészekkel is kereskedhet és minthogy a gépszij is gépkatrésznek minősül, nem tehető szűrés nélkül az ellen, ha a vaskereskedő az erre jogosító iparigazolványa alapján gépszijak forgalombahozatalával is foglalkozik.

Magasabb árak a fürdőknél. A közellátási miniszter egységesen rendelkezett a fürdőüzemek árának felemeléséről. A rendelet szerint a fürdőüzemek az 1942 január 1-ig érvényben volt rendes, valamint kedvezményes árakat emelhetik, mégpedig az egész éven át üzemben levő gyógyfürdők 1 pengőt meg nem haladó összegű jegyárakat 15 százalékkal emelhetik. Az ideny tisztasági fürdők, nyári uszodák, strandfürdők ugyanezen mértékben emelhetik jegyárakat.

Állandó képkiallítás művészeti olajfestményekkel. Olesó árak. Antalfy, Varga-utca 1.

Barcelonában a bűnügyi rendőrség hosszas nyomozás után letartóztatta Julian Escalera t, a spanyol polgárháború idejének hírhedt kommunista vezetőjét. Escaler egy Valencia mellett fekvő községben, mint a kommunista bizottság elnöke, 39 gyilkosságot követett el és több Cantelmanban, Madridban és Barcelonában több bűneseményben vett részt. (MTL.)

Amerikai főparancsnokot neveztek ki Cyprus szigetére. A sziget polgári életét továbbra is az angol kormányzó irányítja. A Cyprusban állomásozó brit és amerikai csapatok viszont mostantól kezdve amerikai főparancsnokság alatt állanak.

Hirdetmény. Értesíti a városi elsőfokú közigazgatási hatóság a város érdeklét lakosságát, hogy a debreceni m. kir. honvédség a Sárkút-tanyánál levő harszerű lőtérén, a pallagpusztai vasútállomás közelében folyó évi május hó 18-án és 19-én reggel 7 órától délután 18 óráig éleslővésezet tart. A veszélyeztetett területen a jelzett napokon a forgalom általában szünetel, a lövészelakult parancsnok azonban naponként 12 órakor egyórai időtartamra s a gyorsan mozgó járművek áthaladása céljából 9 órakor és 15 órakor 20—20 percnyi időtartamra, mentők, tüzoltók stb. áthaladása céljára esetenként is beszüntelt a lövészetet. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Átkulcsos betű 700 pengőt ellopott egy Szent Anna-utcai lakásból. Weiszkrón Miklósné Szent Anna-utca 22. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki lakását feltörve és szobájának ajtaján átkulcsos behatolva a szekrényből 700 pengőt ellopott. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Dr Haendel Vilmos rektor ma utazik el németországi útjára

Amint azt már jelentettük, dr Haendel Vilmost, a debreceni egyetem ezévi rektorát, a politika tudományának Európaszerte ismert nevével a berlini egyetem egy előadás megtartására kérte fel.

A meghívásnak eleget teendő dr Haendel Vilmos ma délután utazik el németországi útjára Budapesttől Berlinig repülőgépen teszi meg az utat a rektor, aki 19-én, szerdán tartja meg előadását a berlini egyetem jog- és államtudományi karán.

Textilárkereskedők áruellátása

A textilárkereskedők új rendjében a textilárkereskedők az eddigi üzleti összeköttetés fenn tartásával azokhoz a nagykereskedőkhöz lesznek beosztva, akiknek eddig is vásároltak. A kiszolgáló kereskedők névjegyzékébe való felvétel iránt minden egyes kiskereskedőnek kérdőívet kell kitöltenie, amelyet a nagykereskedő bocsát a kiskereskedő rendelkezésére. Azok a kiskereskedők, akik eddig még nagykereskedőtől nem vásároltak, vagy eddig nem a debreceni kamara területére kijelölt textilnagykereskedőktől szereztek be áruszükségletüket, a nagykereskedőkhöz való beosztás céljából szintén kérdőívet kötelesek kitölteni, amelyet a textilközponthoz kell felküldeniük.

A kérdőíveket a debreceni Kereskedelmi és Iparkamara is beszerzte és az igénylőknek a hivatalos órák alatt rendelkezésére bocsátja.

Kéthavi fogház egy zsák árpáért. Lopás vétségével vádolva állott a debreceni törvényték előtt Vadász Zsuzsi Sándor hajdúhadházi cigány és Grósz Armin hadházi fuvaros. A vad szerint Grósz Armin a hadházi Hombárnak szállított terményt s az átadásnál kiderült, hogy egy zsák árpa hiányzik. A tárgyaláson kiderült, hogy az árpát minden bizonnyal Vadász Zsuzsi Sándor lopta el, aki Grósznak napzsámora volt. A törvényték Vadászt két évi fogházra ítélte, Grósz pedig felmentette. Az ítélet jogerős.

Pályázati hirdetés a m. kir. honvéd „Ludovika” akadémiára való felvételre. Debrecen sz. kir. város polgármestere a m. kir. honvéd „Ludovika” akadémiára az 1943—44. tanév kezdeteivel betöltésre kerülő városi alapítványi helyre pályázatot hirdet. A „Ludovika” akadémiára elsősorban debreceni illetőségű, szerény anyagi helyzetben levő, megfelelő előképzéssel és jó előmeneteli ifjak pályázhatnak. A szabályszerűen felszerelt és a m. kir. honvédelmi miniszter által kiadott pályázati hirdetésben közölt mintának megfelelő pályázati kérvényeket a m. kir. honvédelmi miniszterhez címezve folyó évi június hó 1. napjának déli 12 órájáig Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalába (városháza tsz 3 ajtó) kell benyújtani, vagy olyan időben kell postára tenni, hogy az a jelzett időben oda megérkezzen. A jelzett határidőn túl érkezett pályázati kérvények figyelembe nem vételnek. A pályázathoz a kiadott részletes hirdetésben felsorolt okmányokon kívül még a debreceni illetőséget igazoló bizonyítványt is csatolni kell. A részletes pályázati feltételeket a „Budapesti Közlöny” folyó évi 71. szám tartalmazza. Bővebb felvilágosítás a városi katonai felgyorsítónál (Ferenc József-út 28 b. II. e. 5.) nyerhető. Polgármester.

Mi történt azelőtt 25 és 15 évvel

Ma huszonöt éve, 1918 május 14-én, a háború negyedik esztendőjében számoltak be a lapok nagybetűs címeiben Károly király és császár valamint Vilmos német császár találkozásáról. A rövid jelentés tájékoztat arról, hogy Károly osztrák császár apostoli magyar király meglátogatta a német nagyhatalmat, hogy Károly osztrák császár apostoli magyar király meglátogatta a német nagyhatalmat, hogy Károly osztrák császár apostoli magyar király meglátogatta a német nagyhatalmat.

Ugyanezek a lapok nagy betűcsatákról írnak az olasz front felett. Mint általában szokott emlegetik, hogy egyszerre hat angol gép bombázta Callarót, de ezek közül egyet lelésték. Nyugaton a helyzet változatlan. Allaharok folynak, franciák több ízben támadásokat kísérelnek meg a Vogezekben, azonban a támadások a német elhárításban összeomlanak.

Tíz évvel később 1928 május 14-én pokolgépes merénylet történt Szófiában. Egyszerre három szófiai bankár ellen kíséreltek meg merényletet. A merényletnek nincsen halálos áldozata, csupán a házak sérültek meg.

A nap szenzációja azonban Debrecenben nem ez, legalább is az újságok első oldalán hatalmas címekkel azt hozzák, hogy a városi közgyűlés egy délelőtti üléset. A cikkíró nem győzi örömet kifejezni a nagy esemény felett...

A lap utolsó oldalán nagy hirdetés ölik a szemünkbe. A csipkeáruház ajánlja árucikkeket. Néhány ma szinte kibetelken tetsző ár 1928-ból: Férfit ing, jó minőségű pulpin anyagból 5.90 pengő, elsőrangú tisztá selyem női harisnya 4.20 P stb.

A tojás, ponty és ecet új ára

A hivatalos lap tegnapi száma több fontos közellátási miniszteri rendeletet közöl. Az egyik rendelet újból szabályozza a tojásgyűjtést, kimondván, hogy május 15-től kezdve csak az a kijelölt tojáskereskedő vásárolhat és gyűjthet, akinek a közellátási miniszter erre külön megbízást ad. Ezzel egyidejűleg a közellátási miniszter megállapította a friss tyúktojás legmagasabb fogyasztói árát is.

Debrecenben a friss tyúktojás kilogrammjáért a termelő 4.20 pengőt, a kereskedő 4.50 pengőt számíthat. A darabonkénti legmagasabb fogyasztói ár úgy állapított meg, hogy a kilogrammra megállapított fogyasztói árát 55 grammnál kisebb súlyú tojásnál 20-szal, nagyobb súlyú tojásnál pedig 49-cel kell elosztani.

Megállapította a közellátási miniszter az új pontyárakat is Debrecenben az élő ponty fogyasztói ára kg-ként 5.60 pengő, a nem élő és jegelt ponty fogyasztói ára ennél kg-ként 30 fillérrel alacsonyabb.

Miniszteri rendelet állapítja meg az ecet új árát is. Tíz százalékos szesz ecet legmagasabb fogyasztói ára kimérve literenként 1.12 P, a palackozott ecet literes palackonként 1.32 pengő. Az új ecetárak ma lépnek életbe.

A kárplósszakosztály felhívja a tagok figyelmét, hogy az enyv és cérna átvétele véget jelenjenek meg az Ipartestület 3. számú tanácstermében. Előző szám.

„Katonadolog” című regény érdekes regény kapható a katonai kiadóhivatalában. — Ara 80 fillér.

GYÁSZROVAI

Győry Istvánné Sántha Eszter 62 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3/4 órakor lesz a köztemető disztravatózó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Tanító utca 20. Dankó temetkezés.

Varga Gáborné Bucsei Mária 49 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a köztemető 3. sz. ravatalozójából r. kat. szertartással. Lakás: Kender-u. 23. Pusztai temetkezés.

Kovács Elemér ny. posta felügyelő 65 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután fél 6 órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozó terméből r. kat. szertartással. Lakás: Reszlezi-ú. 51. Pusztai temetkezés.

Tóth József 71 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 6 órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozó terméből gör. kat. szertartással. Lakás: Kereszlezi-ú. 51. Pusztai temetkezés.

Cs. Nagy András 57 éves temetése pénteken négy órakor lesz a hármasterméből református szertartással. Csirka temetkezés.

Szalóky Lajoska 8 éves temetése pénteken félgyakor lesz a köztemető református szertartással. Csirka temetkezés.

A beteg tejtogak tuberculozist okozhatnak

Szenthe István dr. egyik egészségügyi folyóiratban hosszabb értekezést közöl „Szükséges-e a tejtogakat is kezelni?” címen. Hamut arra, hogy sok 3-4 éves gyermeknek lyukasak a fogai és ezeket a szülők nem kezelik, mert tudják, hogy a gyermek foga a hatodik-hetedik életévben kihull és helyétük megjelennek az állandó fogak. A cikkíró rámutat arra, hogy a szivas tejtogakat is kezelni kell, mert a rossz fogú gyermek elszokik az erélyes rágástól, ami egy a szivasodás, mint az állcsontok kialakulása szempontjából hátrányos.

Sokkal gyakrabban előfordul azonban, hogy maguk a gondozatlan fogak okozhatnak már a gyermekkorban bajokat, esetleg súlyos betegségeket. Az elhalt és nyílt fogbeidő gyökércsatornán keresztül nemcsak gennykelto, hanem más csirák is behatolhatnak a szervezetbe. Így különösen a tuberculozisz kórokozói kerülnek gyakran a gyermek szervezetbe a beteg fogon keresztül, majd a nyirokerek útján ráterjednek a nyirokcsomókra és azokat is megbetegíthetik. Ebből általános gumókóros fertőzés és megbetegedés következhetik be.

Tapasztalati tény, hogy azokban az esetekben, amikor a tejtogakat jóval a bekövetkező fogváltás előtt távolítják el, az állandó fog lényeges késéssel tör elő, ez a körülmény további káros következmény oka lehet. Olyankor ugyanis, mikor a fog hosszabb ideig hiányzik a sorból, természetesen hosszabb ideig van alkalma a szomszédos fogaknak a megfelelő — késve megjelenő — állandó fog részére szükséges hely beszűkítésére, illetve bezárására. Tehát a tejtogakat igenis szükséges és érdemes kezelni.

— 250 postánvendék felvételére hirdet pályázatot a posta, mint erről hírt adtunk. Megjegyezzük, hogy a pályázók nem 300 pengő, hanem 30 pengő havi közlekedési átalányt kapnak.

— Szilágyi közszegélykáró-sultjai javára újabban a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkbe: Vadász Lajos, Hegedűs János, Márai István, Bartha Andor, Szarvas János és Bartha Gábor 1—1 pengő. Az adományokat továbbítottuk.

Atadták a Hatvan-utcai temetőben elkövetett éjszakai rablótámadás gyanúsítottját az ügyészségnek

Beszámoltunk arról a vakmerő rablótámadásról, melynek áldozata Eszényi József Pozsonyi-út 33/c. szám alatti lakos. Eszényi este 11 óra után a Hatvan-utcai temetőn keresztül ment hazafelé, amikor a sötétben kissé álmosan bandukoló emberre valaki rávetette magát, letelepte, fojtogatni kezdte, végül pedig ellopta pénztárcáját 70 pengővel dulakodás közben. A rendőrség a sértett Eszényi József feljelentésére megindította a nyomozást és elfoglalt mint gyanúsítottat Szatmári József bellegelői lakost, aki a kérdéses időben a Hatvan-utcai temető környékén bolyongott és nem tudott alább igazolni. Szatmári tagadta, hogy ő követelt volna el a rablótámadást, ártatlanságát bangoztatta. A rendőrség azonban a felmerült gyanú okok alapján őrizetbe vette és a kihallgatás befejeztével a legnapon átadta Szatmári-t a kir. ügyészségnek.

A nyomdász szakosztály ülése

Kimondták a papirkereskedőknek nem készítenek nyomdai munkát

A debreceni nyomdászok szakosztálya Szabó Kálmán egyetemi nyomdaigazgató elnökségével ülést tartott, melyen több igen fontos ügyet tárgyaltak meg. Szabó Kálmán elnökségében beszámolt a Grafikai és Rokompárosok Főnökegyesületének Vidéki Szakosztálya üléséről, melyet Budapesten tartottak és az ország minden részéből — közel ezer nyomdatulajdonos közül — több mint 70 nyomdatulajdonos jelent meg. Az ülésen kegyelettel emlékeztek meg Nagy Károly haláláról.

Tárgyalták a papirkereskedőkkel való munkáltatás ügyét és egyhangú határozattal kimondták, hogy papirkereskedőknek nem fognak nyomdai munkát készíteni.

Közölte Szabó Kálmán ezután azt is, hogy a vidéki szakosztály vezetői tárgyaltak Bornemisza Géza iparügyi miniszterrel, hogy vidéki közületek a vidéki nyomdákban rendeljék meg nyomtatványait, a miniszter megígérte, odahat, hogy a decentralizációt e téren keresztül vigyék.

Bijelentette Szabó Kálmán, hogy a közeljövőben kijön a miniszteri rendelet, mely szerint a munkabérek emelkedni fognak. A munkaadók kérésére a miniszter kijelentette, hogy a megrendelőkre az áremelést átháríthatják.

Szóvá tettek a miniszter előtt is a papirkereskedők nyomtatványrendelését és megfelelő intézkedést kértek.

Nagy érdeklődést váltott ki a titkári jelentés, mely szerint a vidéki szakosztálynak eddig 105 tagja volt, most már 518-an vannak. Pünkösdkor országos kongresszust tartanak Szombathelyen.

Elhatározták, hogy ezután csak 4 középiskolával vesznek fel nyomdászstanulót.

Élelmiszert lopott, hogy pesten legyen bőven enniavalója

A debreceni törvényszék esztörtök délelőtt tárgyalta Török János püspökpladányi napszámos lopási ügyét. A vad szerint Török János ez év májusában többekhez behatolt Püspökpladányban s a kamarák és szinek feltörése után szalonnát, aprójúszágot, korpát és más élelmiszereket lopkodott össze. A tárgyaláson Török beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy Budapestre készült, ahol egyik barátja megígérte, hogy állást kerít számára. Levelében azonban figyelmeztette, hogy hozzon magával enniavalót. Ő az utazási megelőzően az egyik kocsmában jól berugott és mámoros aggyal határozta el, hogy majd kerít magának enniavalót. Így követte el a lopásokat. A törvényszék a részeg tolvajt egyhavi és 15 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Honvárandék hósi harcolt segítő a hadigondozás felügyelője.

Szeleü Gyula nyerte az Akadémia nagy jutalmát

Könyvjutalmak debrecenieknék

A Magyar Tudományos Akadémia nagyhete keretében az egyes osztályok benyújtották a pályamunkák bírálatát, valamint a könyvjutalmakra érdekesített egyetemet és főiskolai hallgatók névjegyzékét.

Az Akadémia nagy jutalmát Szeleü Gyula „Allam és nemzet” c. művének ítelték oda.

Könyvet kapott a debreceni egyetemről Szilágyi László és P. Gáspár Gabriella, Vikár Béla Kaleva-fordítását kapta a debreceni egyetemről Kékly Márton.

A DEI teljes tisztikara

A Debreceni Egyetemi Újság tisztújító közgyűlésevel kapcsolatban beszámoltunk már arról, hogy a DEI elnöke Balta János joghallgató lett, itt közöljük az elnökség többi tagjának névsorát:

Külügyi alelnök Szilágyi Tibor orvostanhallgató, belügyi alelnök Varga Miklós joghallgató, a szellemi szolgálat vezetője vitéz Pólya László bölcsészettanhallgató, főtitkár vitéz Maklary Lajos orvostanhallgató, titkár Riskó Tibor orvostanhallgató, gazdasági vezető Balder György joghallgató, ellenőr Zsirus József hittanhallgató, jegyző vitéz Kovács István orvostanhallgató, háznagy Nagy Árpád hittanhallgató, szórakozásvezető Malkó László orvostanhallgató, tájékoztató szolgálat vezetője Nagy János joghallgató.

Ugyanekkor került sor a négykari elnök megválasztására. A hittudományi kari elnök Adorján Gusztáv, a jogi kari elnök Tóth János, az orvosi kari elnök Horváth András, a bölcsész-kari elnök Fülöp Ferenc.

— Pilder Mária bibliamagya rázatot tart a Péterfia-utcai egyházközségben. A Péterfia-utcai egyházközség női köre szombaton délután öt órakor a Baltazár-teremben összejövetelt tart. Ezen Pilder Mária kolozsvári diakonissza tanárú bibliamagyarázatot tart. Szeretettel hív minden érdeklődőt a részvételre.

— Fuvardíjkezdmény túzásszállításra. A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium — mint ismeretes — ez év május 31-ig 50 százalékos, június 30-ig pedig 30 százalékos fuvardíjkezdményt engedélyezett a túzásszállítás megkönnyítése érdekében.

— Istentiszteletek rendje a statusquo ízr. templomában 1948 május 14—21-ig. Pénteken este a Deák Ferenc-utcában 8, a Kápolnási-utcában 8.10. Szombaton reggel mindkét templomban 7, délelőtt a Kápolnási-utcában ifjúsági 9.30, a Deák Ferenc-utcában 11, délután a Kápolnási-utcában ifjúsági 3, mindkét templomban 5.30, este mindkét templomban 9. Köznap reggel mindkét templomban 6.30, köznap este mindkét templomban 8.30. Hétfőn szentbőjt. — Istentiszteletek ideje az orth. ízr. templomban. Pénteken délután 8. Szombaton délelőtt 8. Szombat kezdete 7.48, kimenetele 9 órakor.

Egy polgár-asszony halála

Győry István gazdálkodó felesége, született Sántha Eszter rövid, de súlyos szenvedés után életének 62-ik évében elhunyt. Férjével 44 éven át élt boldog házasságot. Győry Istvánné jólelkű és jószívű igazi polgárasszony volt, ki istenfélelemben a munkának hozzátartozóinak szentelte életét. A gyászjelentésben nem hiába olvasható az a mondat: *Míg éltem szerettem — míg éltem sirattam.* Halála mély gyászba borította férjét, nevelt gyermekét, két unokáját, testvéreit, sógorait és kiterjedt rokonságát.

Domagk G. professzor előadása az Orvos-egyesületben

A debreceni Orvosegyesület csütörtökön tartotta XI. tudományos ülést a belklinikai tanteremben. Az ülés egyetlen tárgya Domagk G. professzor előadása volt a bakteriumokozta fertőzések sulonamid kezelésének eredményéről.

A neves vendégelőadót Kettesy Aladár professzor, az egyesület elnöke üdvözölte. Bevezető szavaiban rámutatott arra, hogy Domagk G. professzor neve mennyire összeforrt a modern chemotherapiával. Ezért nem szükséges az ő munkáját ismertetni, mert az ő évi alatt teljes győzelmet aratott az emberi test legáldozható ellensége, a gennyes fertőzés felett.

Domagk G. professzor előadásának bevezető részében ismertette azokat a kísérleteket, amelyeknek során a sulfonamid készítmények korszakalkoló gyógyhatását felelőre. Ez a munka már 1932-ben kihozta a gennyes fertőzések első hatásos ellenszerét, mégis három évig tartott, — míg a gyógyszer az orvosok körében teljes méltánylásra talált. A gyógyszerhatás nincs még teljes egészen felderítve, az azonban biztos, hogy csak vérsav jelenlétében fejti ki hatását.

Domagk G. professzor ezután ismertette azokat a feltételeket, melyek szükségesek a gyógyszerhatás kifejlesztéséhez. Nagy érdeklődést váltott ki előadásának az a része, amelyben a gázvízben leközeldésével foglalkozik. Ez a bekezdés a földdel szennyezett sebű katonák között szedi áldozatait és már régóta leküzdhetetlen problémát jelent a hadiszerzetben. A legújabb kísérletek azt eredményezték, hogy kellő időben adagolva a sulfamid készítmények egy újabb változata ezt a fertőzési veszélyt is kiküszöböli.

Kettesy Aladár professzor az érdekes és tanulságos előadást a debreceni orvosok nevében köszönte meg. Hangsúlyozta azonban azt is, hogy Domagk G. professzort köszönet illeti meg egyúttal Debrecen és környéke népe nevében is azért a hatásos fegyverért, amit felfedezésével az orvosok kezébe adott. A német kémiai tudományok már sikerült megszabadítani népünket a vérhaj és a gennyes fertőzésektől. Remélhető, hogy a harmadik pusztító népbetegségnek a tuberculozissal is megtalálja a kutató orvostudomány az ellenszerét.

A közönség szava

Egy e hanyagot parkról

Tisztelt Szerkesztőség! A Maróthy György-utcai lakosok nevében kérem, méltóztassék lehetővé tenni, hogy a lap útján hívjam fel az illetékesek figyelmét az alábbiakra. A Maróthy György és Meszena utca találkozásánál a város mintegy 7-8 évvel ezelőtt az inszermunkák során mindnyajunk öröme és csinos kis parkot létesített. Egy két évig gondját is viselték, ma azonban elhanyagoltságában sivar képet nyújt. Bokrai megtevépáva szegyenkeznek, a pázsiton pedig bekés haztallatok legelesnek. Mindezt betegezi az, hogy a park szemégyűjtő területe süllyedt. Az utcáseprők itt halmozják fel a szeméteket, ami nyáron elviselhetetlen bűz

DEBRECZEN 1. OLDAL 1948. V. 14.

áraszt és lehetetlenné teszi, hogy az utcai ablakokat megnyissuk a friss levegőnek. Nem is beszélünk a légyinvázióról... Az volna a kérésünk, hogy a park rendezéséhez hozatal mellett, — ha szemétyűjtőnek más hely nem áll rendelkezésre, — egy gyűjtőládát állítson fel a Köztisztasági Hivatal.

Soraim közléséért fogadják köszönetemet.

Régi előfizető

— A borsos számla miatt elítelték a főpincért. Kolozsvárról jelentik: Az elmúlt karácsonykor egy magasrangú katonatiszt tőrbé a kolozsvári Savoy-kávéházba és elfogyasztott egy üveg bort amely az árlapon 10 pengőjeve szerepelt. Amikor fizetésre került a sor Csutak Sándor főpincér a bort 12 pengőjével számlázta, majd a különböző borvállalkozókkal a számla közel 20 pengőre emelkedett. Az uszorabíró ezért most vonta felelősségére a főpincért és a kávéház tulajdonosát is. Csutak Sándor főpincért uszoravetéséért 1200 pengő pénzbüntetésre ítélte, míg Szilágyi Sándor kávéház tulajdonosát 800 pengőre ítélte, mert elmulasztotta a kötelező „előjegyzési gyakorlat”. Az ítélet nem jogerős.

— Jobb oldalon van a szíve a baloldalon a vakbele. A beteg szászai kórházba vakbélműtétre küldte be az orvos Berkovits Dávid szabatinj lakost. Amikor a műtétet végző orvos megnyitotta a hasüreget, a vakbelet nem a jobb oldalon, a szokott helyen találta, hanem a baloldalon. Az orvos ezután még nagyobb meglepetéssel vette észre, hogy a betegnek a mája és a szíve is az ellenkező oldalon van. Általában minden belső szerve a test másik oldalán van, mint ahogy rendszeren lenni szokott. Berkovits Dávid eddig teljesen egészséges volt.

KÖZGAZDASÁG

Beszámítják az igénybevett szarvasmarhákat a beszoogatási pontokba

Pest varmegye közgyűlése szöbakerült a gazdákhoz az a kívánsága, hogy az igénybevett szarvasmarhákat tudják be az usybevezett Jurcsék-fele beszoogatási pontokba. A főispán közölte, hogy erre vonatkozólag már intézkedés történt, az állapán pedig bejelentette, hogy a közellatási minisztériumból már meg is kapta a leiratot, amely szerint a vágómarhákat is be számítják a megfelelő pontarányban az igénybeveleknél.

A vendéglátó ipari szakmák üz.etrőre

A vendéglátóipari üzemek és műsoros szórakoztató vállalatok legmagasabb árainak újabb szabályozása tárgyában kiadott rendelet az egyes vendéglátóipari szakmák által felszámított árak tekintetében több esetben utal a vendéglő vagy a kávéházi árrakra. Minthogy ebből felületes szemlélő esetleg arra következtethet, hogy az egyes szakmák más szakma üzletkörebe tartozó cikkeket is kiszolgálhatnak, a kereskedelemügyi miniszter a Kereskedelmi és Iparkamarához is megküldött körrendeletben kimondotta, hogy az egyes vendéglátóiparok gyakorlásának előfeltételei, valamint az egyes vendéglátóipari szakmák üzletköre tekintetében változatlanul az 1922. évi XII. tc. és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendelet, valamint az ezt módosító és kiegészítő rendeletek és az azok nyomán kialakult joggyakorlat irányadó.

A rendelet alapján tehát egyik vendéglátóipari szakma sem fermálhat jogot olyan cikkre, vagy cikkre kiszolgáltatására, ami a fennálló általános iparjogi szabályok értelmében üzleti tevékenység köré meshalhat.

Uj könyvek

— F. Bouhler: Napoleon. Egy zseni üstökös útja Fordította: dr. Oltas Pál. A „Führer” kabinet-főnökeknek, életrajzírójának és a német újjászülés küzdelmes éveiben osztályos társának ebben, az egész világon nagy feltűnést keltett művében újból megelevenedik a nagy korzika alakjának mágius vonzereje, — de világot formáló tettei, egész hatalmas lénye új megvilágítást kap. Anglia elleni háborúja, — melyet el kellett veszténi, mert az egységben újjászülő német nép roppant dinamikus erejét számításán kívül hagyta — vörös fonálként húzódik végig ezen a munkán és szoros érintkezésben van azokkal a gondolatokkal, amelyek napjaink küzdelmes történetének legbensőbb mozgatói. A Centrum Kiadóvállalat RT. kiadása.

— Nadler Herbert: a Keleti és Déli Kárpátokban. Az erdélyi Kárpátok fenyőillata, tiszta levegője, a havasi vadonság sajátos hangulata, a magas hegységet járó magányos vadász természetmádatra árad ki a szerzőnek ebből a könyvből. Csak az igazi vadász, aki nem a tömeges puszkázásban leli örömet, hanem egyes kiváló példányok elejtésére törekszik, képes hetekig a legkedvezetesebb módon füstös havasi kalibában tanyázni, a közmunka mellett mindezen vívmányáról lemondani és a hegymászás fáradalmait napról-napra, sőt hetekig elviselni. Ilyen szívós vadász a szerző. Boldogsága a magány a vadonban, a barangolás az ősfenyvesekben és a havasokon, az elmerülés a nagyszerű vad természetben és a kárpáti állati vi-

lág megfigyelése. Dr. Vajna és Bokor, Budapest, kiadása.

— Magyar történelem külföldiek számára. Horváth Jenő dr. egy nyilv. tanár három értékes előadása jelent meg az Idegenforgalmi Közigazgatási Szaktanfolyam kiadványainak második füzeteként: „Magyar történelem külföldiek számára” cím alatt. A kis könyvben Horváth professzor érdekfeszítően világítja meg az ezeréves magyar történelemnek azokat az eseményeit és tanulságait, amelyeket mindenkinek ismernie kell, aki csak abba a helyzetbe kerülhet, hogy külföldiekkel kell tájékoztatnia a magyar nemzet dicső múltjáról és európai hívatásáról. A nagy érdeklődésre számot tartó füzet minden jobb könyvkereskedésben kapható. A kiadványosorozat következő füzetét, Cholnoky Jenő dr.: „Magyarország idegenforgalmi földrajza” most van sajtó alatt.

— Nagy József elnökletével ülést tartott a kiskörmivesek szakosztálya, 1700 cserépet és 50 mázsa cementet kellett felszámolni maguk között.

SPORT

A DVSC csapatát összeállították a tegnapi edzés után a vasárnapi DVSC-Kol. Bánya mérkőzésre. A csapat Keskeny — Papp, B. Nagy — Csokai, Mester, Zilahy — Szabó, Tisza, Szilágyi, Serető, Sidlik összeállításban játszik, a csapattal utazik még Orosz és Szilárd is. A mérkőzést Janna játévezető vezeti. A DVSC-ben bizakodó a hangulat, hogy az utolsó bajnoki

mérkőzés két pontját is elhozzák és ezzel megnyerik a Mátyás király emléktörzseny NB II. csapat számára írt díját.

Két amatőr bajnoki mérkőzés lesz vasárnap Debrecenben. A dohánygyári pályán a D. Húsos formába lendült csapata játszik a DMTE-vel s előtte évente bajnoki mérkőzés lesz. A D. Húsos —DMTE mérkőzés fél 4-kor kerül lejátszásra. A DEAC—MOVE Szabolcs mérkőzést az egyetemi sporttelepen játszik le.

Nem Debrecenben rendezik meg a főiskolai bajnokság döntőjét. Eredetileg a pécsiak lettek volna jogosultak megrendezni a döntőt, de a PEAC kiesett és így nem vállalták a rendezést. Ezután Debrecen szerezte ki a döntő megrendezésére a MEF-SOK, közben azonban a selejtező mérkőzések során a DEAC is kiesett. A MEF-SOK ezek után a kolozsvárlakkal tárgyal, de lehetséges az is, hogy Budapesten rendezik meg pünkösdkor a döntőt.

A Nagybányai MAV Lövész Egyesület közgyűlésén Kurucz Lajos államás elnök, a Debrecenben is jól ismert kitűnő sportembert választotta meg ügyvezető elnök főelőzestemteré.

Három levente bajnoki mérkőzés lesz vasárnap Debrecenben. A Kereskedelmi—H. nánási LE mérkőzést a dohánygyári sporttelepen bonyolítják le. Ezenkívül Felsőipariszola—Nyilastelep, Ref. Főgimnázium—Hajdúszoboszlói LE mérkőzések lesznek.

A jövő évi birkozó csapatbajnokságokon három fővárosi és öt vidéki csapat vesz részt. Mind az öt vidéki kerület önállóan megrendezi a csapatbajnokságot és ezeknek győztesei jogosultak lesznek résztvenni az országos

csapatbajnokságokon. Budapest külön megrendezi a csapatbajnokságot és az első három csapat vesz részt a döntőben.

Felkérem a D. Villanygyár labdarugót, hogy ma az egyetemi sporttelepen tartandó edzésen kivétel nélkül jelenjenek meg, mivel vasárnap az ifjúsági pedig bajnoki mérkőzést játszik. Edzés után a pályán szakosztályi ülés lesz.

Vasárnap lövészversenyt rendez a városi leventeparancsnokság a DVSC lövész-szakosztályaival egyetemben. A verseny délelőtt 8 órai kezdettel a DVSC Díszgyári úti lőtéren kerül lebonyolításra, melyen csak levente csapatok indulhatnak.

A hadtest I. számú ifjúságot vezető csapata vasárnap rendezi a DEAC sporttelepen atletikai versenyt. E verseny mintegy 100—150 levente ifjút mozgat meg, melyen igen érdekes, változatos küzdelmekben vetélkednek majd a leventék az elsőségért.

A debreceni gazdasági akadémia karcsapata, a Kolozsvártól lebonyolított országos gazdasági versenyen az előző második helyezést érte el.

Szabó Pál szövetségi edző tegnap délután tartotta a DVSC Díszgyári úti sporttelepen nagyszerű edzés bemutatóját, melyen a debreceni labdarugócsapatok játékosai vettek részt. Az edzés végén a játékosok és a megjelent vezetők a legnagyobb elismerés hangján emlékeztek meg Szabó Pál bemutatójáról. Az edzés befejezésével kezdődött, utána labdakezelés, majd elméleti előadás volt műsoron. A nagyszerű elméleti előadásban a szövetségi edző méltatta a labdarugás nagy

személyiségét, majd feltehetően, hogy miképpen lehetne jó és képzett labdarugókká. — A továbbiakban rámutatott arra a tényre, hogy az igazi labdarugónak elsősorban a labdarugás ABC-jével kell tisztában lenni, mert enélkül nem sok siker várható pályafutására. A pompás előadást a gyakorlati bemutató követte, melyen a játékosok a legnagyobbarakattal és odaadással igyekeztek elsajátítani az előbb hallottakat. Voltak igen ügyes, mozgó játékosok, akik tudásukkal és értékükkel magukra vonták a figyelmet, de voltak olyan játékosok is, akiket meglátszott az, hogy nincs kellő labdakezelésük és hogy csak megcsiszolva van. A nagyszerű bemutatót csak egyet kifogásolunk, mégpedig azt, hogy Debrecen színterén felül városra olyan kevés játékosal képviseltette magát egy olyan edzésen, melyre talán csak minden két évben kerül sor. Több olyan debreceni csapat volt, amelyek egyetlen játékosai sem képviselték magukat. Az edzésen még Pálfi István és Berecz István kerületi edzők működtek közre, igen nagy sikerrel.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Vidéki előfizető, Lukács Béla miniszter május 23-án mond beszédet Debrecenben. A reggeli vonattal jöhet, mert a gyűlést valószínűleg délelőtt 11 órai kezdettel tartják. Pontos időt közölni fogjuk.

B. S. Tessék a lakáshivatalban bejelenteni az esetet. Két szoba bére nem lehet követelni, ha egy szobát vesz igénybe.

APRÓHIRDETESEK

NYOMOZÓ IRODA
GALOCZY legrégibb nyomozó irodája, országosan ismert. Zöldfa u. 3. sz. telefon: 28-72. 487 6. 3.
KOSZTOLANCSY magánnyomozó irodája megfigyel, nyomoz, Lorántffy u. 19. 1812
JÁNOSY magánnyomozó bizalmas nyomoz és megfigyel, Virág u. 21. Telefon: 23-78. 1090 8. 9.
ALKALMAZÁST nyer férfi
ASZTALOS segédet felvesz, Erzsébet u. 28. 517
LAKATOS tanult, fizetéssel, jó családból felveszek Rákóczi u. 13. 621
MEGBIZHATÓ fiatal kifizető felvesz Hangya Szövetkezet, Rózsa u. 2. 650
ÖT pengő napi díjazással todrássegédet kifizető felveszek, Budai Bzsalás u. 44. 639
HAZMESTERPÁRT azonnalra keresek — Breuer Csapó u. 13. 226
KOCSIS felvétetik bent lakással, esetleg bent-kosztalt, Nyugati u. 14. 662
FODRÁSZSEGÉD felvétetik, Boczán Ferenc, Hatvan u. 2. 221
MUNKÁS fiú állandó munkára felvétetik. — Oláh Károly u. 8. 219
ASZTALOS segédet felveszek, Binder, Bószorményi út 39. 659
VARRODÁBA segéd-lány, tanuló, fizetéssel felvétetik, Sövényi, Piac u. 46. sz. 191
ALKALMAZÁST nyer nő
BAROMFI kezeléshez s kert munkához értő nőt felveszek, Széchenyi u. 9. sz. 630
FÉRFI szabóságba kézi munkasleányt felveszek, Sas u. 2. sz. 4 a 231

ÖNKÉNTES URAK!
Egyenruhára tiszta lenvászon érkezett, legdes, Kálvin-ter 19. 1870 8. 5.
SZORME bundákat javítok alakítok, testek, Veszek eladok Kovary szucsimester, püspöki p. 1. sz. 593
HASZNALT varrógépet, rádiót vesz, elad, s cserél, Lévy, Kassa ut. 1. sz. telefon: 33-94. 635. 6. 5.
KERÉKPART, varrógépet, gramofont, szak-szerűen javít Roboz és Hamer, Piac u. 8. 545 8. 12.
CIPŐT, retikült, táskaretikült olcsón zöldre is festek, Hatvan u. 2. sz. házfelügyelő. 614
JEGYVELERE keresek lenykepezőgépet, írógépet, gramofont, gramofonlemez, gyermekkoszt, disztrágyákat. — Biró, Hunyadi u. 22 739 7. 3.
JEGSZEKRENYEK minden mértetben kaphatók, Javitást vállalom, Pesti u. 67. 663
ARANYAT, ezüstöt és brilliánt napi árban veszek, Szelecsényi óra és ékszerkereskedő, Sas u. 2. sz. 530
KERESLET
HASZNALT báránybőr bundát veszek, Budai szűcs, Szent Anna u. 5. 631
HANGSZER
RÖVID zongorát bérbe keresek, úri helyre. — Ajánlatokat név és bér megjelölésével „Gondos” bérő jellegre a lap kiadóhivatalába kérek. 630
RADIO
RÁDIO javítás évtizedes gyakorlattal, Szabó műszerész, Csapó u. 84. sz. telefon: 32-54. 1562. 5. 26
BUTOR
FIGYELEM! Saját készítményű konyahajerezés és festett hálószoba, kombinált szekrény, olcsó áron kapható. — Arany János u. 1 az udvarban. 201

ÖNÁLLÓAN tozó mindenest május 15-ére keres Füst Lászlóné, Széchenyi u. 13. I. em. 664
BEJÁRÓNÓT délelőtti-re azonnalra keresek, Eötvös u. 48. 661
MINDENES bejárónó felvétetik, Széchenyi u. 29. szám. 222
SZOBALÁNYT, ki a főzéshez ért, felveszek, — hosszú bizonyítvánnyal, dr. Bekésné, Bathányi u. 17. félelelet 4. 652
PERFEKT szobalányt, június 1-ére felveszek, dr. Keller Ferenc egyet. magántanár, Nemzeti Bank épület. 644
HOSSZU bizonyítvány nyal bíró főzni tud mindenest felveszek június elsejére, György fő-ügyész, Varga u. 1. I. 2. 646
MEGBIZHATÓ minde-nes szobalányt, hosszú bizonyítvánnyal 15-ére fogadok, Piac u. 68. sz. II. em. 3. 648
AJANLAT
MIELŐTT arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek, Sas u. 2. 529
CIANOZ vizsgái, zsi-zsilitelent felelősséggel Kiss, Méliusz-ter 7. Telefon: 14-30. verestemplomnál. 606 11 4.
SZAPPANNAK való zsirt szappanra becserélek Pál János szappanosmester, Köcsesi u. 8. 634. 11. 19
ARANYAT ezüstneműt ékszereket, napi áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56. 209. 8. 2.
CIANOZTASSON Csa-la cianozó vállalatnál. Lakasvizsgálások felelősséggel Rákóczi u. 9. telefon: 14-27 631 7. 1.
HASZNALT orakat veszek javító eladok Schiffmann Vendeg u. kisállomásnál. 1792 1 3
LEGOLCSÓBBAN ki-togastanulni test tisztít Weisz keimfestő Arany János u. 29. 1900 vv

NINCSEN fényes kirkatunk, minden bútor olcsón adunk, Piac u. 71 udvarban Brilline. 441 6. 30
SZEKEK, kárpitozott ülésel, cselédgy, teljesen új, csontszinre festve fényezett asztal eladok, Hadik u. 20. délutánonként 3—6-ig. 649
FIGYELEM! Új üzlet! Ha szepet s olcsón akar bútor vásárolni, Lócsy bútortulészetben megtalálja, Eötvös u. 66. 640
UJ SEZLON, rekamié fotelek eladók Homok u. 142 keresztépület. 216
EBÉDLŐ kredenc, ág, éjjeliszekrény eladó. — Kossuth u. 28. 225
AUTO, MOTOR KERÉKPÁR
KERÉKPÁRT, villanyt szerel, javít Kerekes, Hatvan u. 4 (főpostával szemben). 598 6. 30.
KERÉKPÁRT segéd-motort rossz gumikkal is, ír. varrógépet, por-szívót veszek, kölcsönzők, Soltsész, Kálvin-ter 2. sz. 1172 7. 18.
KERESEK jó állapotban levő cseplémertű, vagy valamivel nagyobb gumit, dr. Tippal, Hajnal u. 15. 629
VESZEK $\frac{3}{4}$ —1 $\frac{1}{2}$ -ig villanymotort, 220 volthoz, Szabó cukrász, Csapó u. 41. sz. 633
ÁTADO ÜZLET, VENDEGLŐ
ELADÓ kocma, jog-folytonossággal, berendezéssel, nyolcezer pengőért. B. M. Derecske, Mátyáskirály út 1075 sz. 482
LAKÁSCSERE
KETTŐSZOBÁS régi béru, minden komforttal (víz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott lakásomat elcserelném ugyanacsak kerü három, vagy 4 szobás, komfort lakással. Cím a kiadóban. 1462 vv.
ELCSERELNEM csendes házban levő udvarnyiló szobás lakásomat (dösebb magános nővel) esetleg a lakást kevés munka ellenében is megkaphatja. Csillag u. 93 567

BUTOROZOTT SZOBA
KÜLÖNBÉJÁRATU szépen bútorozott szoba, fűrdőszoba használat-tal kiadó, OTI bérház, harmadik kapu, III. em. 47 ajtó. 229
BUTOROZOTT szoba magános úrnak kiadó, Kandia u. 11. 227
SZÉPEN bútorozott, kü-lönbejárattal utcai szoba, fűrdőszoba használat-tal kiadó Arany János u. 2. I. em. 5. 666
EGYSZERÜBB bútorozott szobába, férfi lakóársát keresek Vörösmarty u. 7. sz. 658
KISEBB bútorozott szoba 15-ére kiadó. Csillag u. 112. 657
SZÉPEN bútorozott szo-bába lakóársát keres fiatal katonatiszt, Rothermere u. 10. 655
KÜLÖNBÉJÁRATU utcai előszobás bútorozott szoba, 1—2 tisztviselőnek kiadó Hatvan u. 31. keresztépület. 645
VEGYES
TOLLAT legmagasabb napiárban vesz Hangya tollgyűjtő telepe, József kir. herceg u. 71. 494
HASZNALT RUHA — CIPO
BÉKEBELI fekete és szürke ruha eladó, Simonyi út 5 A 601
FÉRFI átmeneti kabát eladó Simonyi út 9. 638
INGOSÁG ELADÁS
BETEGTOLÓKOSIK Minden kényelmet biztosító gumikerekes betegtoolókosik minden formában kaphatók infórásgközvetítőben ref-böki bérpalota. 1220 7. 16
FÜGGŐ 15-ös körégő lámpa eladó Hatvan u. 24. házfelügyelőnél. 581
ELADÓ 150 cm. magas 30 cm. széles használt, tiszta, fehér szekrény s egy kerti asztal, Megtekinthető: Hatvan u. 42. asztalosnál, délután 4től 232
ELADÓ kiakasztós kirkakat, keményfa puld, nagy jég szekrény Csapó u. 16. 643

Szerkesztő: Pálfi József
Kiadási felelős: P. J. SZIGETHY CYULA
főszerkesztő-igazgató
Kiadja és nyomja a TISZANTULI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ R. T.
Felelős nyomdaiigazgató: SZIGETHY KÁROLY